

Slovenský zväz ochrancov prírody a krajiny

a

Krajský úrad v Košiciach, odbor ŽP

XXIII. VÝCHODOSLOVENSKÝ TÁBOR OCHRANCOV PRÍRODY

s medzinárodnou účasťou

Zborník odborných výsledkov

CHOŇKOVCE

„Pod Borolom“

1999

Prípravný výbor XXIII. VS TOP

ďakuje všetkým organizáciám a jednotlivcom, ktorí pomáhali pri príprave XXIII. Východoslovenského TOP-u, Choňkovce 1999, prispeli finančne, materiálne alebo inak.

PodĎakovanie patrí:

Krajskému úradu v Košiciach, odboru ŽP
Okresnému úradu v Sobrance, odboru ŽP
Obecnému úradu v Choňkovciach
ZO č.1 SZOPK, Humenné
Slovenskej agentúre ŽP, COPK Košice
Lesom Košice, š.p., SL Porúbka
Poľnohospodárskemu družstvu „Vinohrady“, Choňkovce
22. mechanizovanej brigáde, Michalovce
ACOM-u s.r.o., Košice
 AQUING-u s.r.o., Košice
SLOVAKIA TREND-u s.r.o., Sobrance
SPRAVBYT-u s.r.o., Bardejov
Firme GEOMETRA, Košice
CHEMLON-u Humenné

Vydal: Prípravný výbor XXIII. VS TOP z podkladov autorov :

Ing.Milana Murína, Ing. Jany Bertanovej, Ing. Ladislava Maxima, Jána Mariássyho , Ing. Márie Čížovej, RNDr. Lubomíra Panigaja CSc., Petra Kaňucha, Martina Ceľucha, Štefana Danka, RNDr. Evy Sitášovej, RNDr. Miroslava Fulína CSc.

Príležitostná publikácia : bez jazykovej úpravy
Zostavil: RNDr. Eva Konečná, Ing. Milan Murín
Grafická úprava : RNDr. Eva Konečná, Milan Barlog
Tlač : PB CONSULTING, Prešov
Náklad : 250 ks

Košice, jún 2000

Odborná náplň XXIII. VS TOP

Námety na činnosť odborných sekcií:

1. **Krajinný priestor /KP/ Východoslovenská nížina** (mokrade, podmáčané lúčne ekosystémy)

lokality: - Pod hrunom k.ú. Ostrov
- Močiar pri Svätuši k.ú. Svätuš
- Močiar pri Kristoch k.ú. Kristy

sekcie: botanická, ornitologická, herpetologická, entomologická, krajinárska

2. **KP dolín Podhorod'ská a Beňatínska** (lúčne ekosystémy, geologické lokality, lesné ekosystémy)

lokality: - PR Lysá
- PP Podhorod'ský hradný vrch
- PP Beňatínsky Travertín
- jaskyňa pre Beňatine
- Koňušské lúky (podmáčané lúčne ekosystémy)

sekcie: botanická, ornitologická, geologická, entomologická, herpetologická, chiropterologická, krajinárska, lesnícka

3. **KP Popričný** (lesné ekosystémy, geologické lokality, lúčne ekosystémy)

lokality: - vrcholové lúky Popričného
- kamenné moria pri obci Petrovce
- Starý Konuš – vrcholové lúky
- bukové lesné porasty

sekcie: botanická, ornitologická, geologická, entomologická, herpetologická, krajinárska, lesnícka

4. **KP Dúbravka – Domanický les – Makoviny – Červená hora** (lesné ekosystémy, mokradné ekosystémy, kultúrna krajina, enklávy lúk s meandrujúcimi potokmi, podmáčané lúčne ekosystémy)

lokality: - ovocné sady v okolí Koromle, Petroviec a Husáka
- vrcholové partie Červenej hory
- alúvium Orechovského a Koromľanského potoka
- Močidlá – Makovina

sekcie: botanická, ornitologická, entomologická, herpetologická, lesnícka, krajinárska

5. KP Lukavec Žiarnovica (lesné a lesostepné ekosystémy, vodné a močiarné ekosystémy)

lokality: - PR Drieň
- prírodný areál Sobraneckých kúpeľov
- vodná nádrž Vyšná Rybnica

sekcie: botanická, ornitologická, geologická, entomologická, herpetologická, lesnícka, krajinárska

6. Kostoly a vhodné budovy v obciach záujmového územia pre chiropterologické výskumy.

lokality: Ruská Bystrá, Choňkovce, Beňatina, Podhorod', Hlivištia, Koňuš, Tibava, Sobrance, Koromľa, Kolibabovce, Orechová, Husák, Petrovce

sekcie: chiropterologická

**7. Lokality: Lúka pod „Borolom“ – vyčistenie a rekonštrukcia studničky
Prechod cez Sobranecký potok na lúku pod „Borolom“ – osadenie lavičky
Chodník ku hradu Borolo – vyčistenie
Sútok Sobraneckého potoka a Beňatínskej vody – vyčistenie
PP Podhorod'ský hradný vrch – čistenie
PR Lysá – čistenie**

sekcie: praktická ochrana prírody, detská sekcia

Táborová rada TOP-u: Ing. Ján Čurlík – náčelník organizačno-prevádzkový (NOP-TOP)
Ing. Ján Marcin – náčelník odborného-sekciového (NOS-TOP)
Ing. Milan Murín
Ing. Jozef Staško
RNDr. Vladimír Stano
Ján Skyba

+ vedúci odborných sekcií

OBSAH

Úvod	4
BERTANOVÁ Jana: Exkurzia za poznaním drevených kostolíkov	5
MAXIM Ladislav: Hniezdenie bociana bieleho v okrese Sobrance	8
MARIÁSSY Ján: Mykologické poznámky z XXIII. Východoslovenského Tábora ochrancov prírody	10
ČÍŽOVÁ Mária: Záverečné zhodnotenie práce lesníckej sekcie	12
PANIGAJ Ľubomír: Poznámky k faune motýľov (<i>Lepidoptera</i>) širšieho okolia Choňko- viec (Východoslovenská pahorkatina)	14
DANKO Štefan: Správa o činnosti chiropterologickej sekcie	20
KAŇUCH Peter, CEUCH Martin: Niekoľko poznámok z ornitologickej sekcie	21
SITÁŠOVÁ Eva: Prehľad odborných výsledkov botanickej sekcie	23
FULÍN Miroslav: Poznámky z činnosti geologickej sekcie	30

ÚVOD

Obec Choňkovce v okrese Sobrance leží v Podvihorlatskej pahorkatine na náplavových kuželoch Choňkovského potoka. Prvá písomná zmienka o obci je z roku 1409, kde je vedená pod menom Homkolch. V súčasnosti majú Choňkovce 603 obyvateľov. V katastri tejto obce sa konal XXIII. Východoslovenský tábor ochrancov prírody (VS TOP).

Cieľom tábora bolo inventarizačným botanickým a zoologickým prieskumom príhraničného územia horského celku „Popričný“ – východnej časti Vihorlatských vrchov, prispieť k zvýšeniu ich poznania a zdokumentovaniu prírodných pomerov. Cez činnosť odborných sekcií zistiť skutkový stav ochrany prírody vo vybraných lokalitách záujmového územia.

Celkovo zaregistrovaných na celotýždňový pobyt, mimo hostí a niekoľkodňových návštevníkov, bolo 167 účastníkov, ktorí boli ubytovaní v 67 stanoch, pričom „náčelnícky – veľký stan“ bol mimoriadne silne obsadený. Na TOP-e boli zastúpené viaceré renomované organizácie pôsobiace na úseku ochrany prírody a ŽP. Okrem št. Správy (KÚ a OÚ), odborných zložiek SAŽP a dobrovoľných ochrancov prírody, to boli o.i. SAV, VÚ, Univerzity, prírodovedné múzeá a pod. Najviac účastníkov bolo z rôznych kútov Slovenska, ale aj z Českej republiky, Poľska a Nemecka.

Základné informácie o území boli zhrnuté v informačnom bulletine a výsledky inventarizačnej a prieskumnej činnosti odborných sekcií (ktoré dodali príspevky) sú zosumarizované v tomto zborníku, ktorý môže byť dobrým odborným podkladom aj pri uplatňovaní rozhodovacej činnosti štátnych orgánov na úseku ochrany prírody a krajiny a verím, že aj vhodným materiálom pre obec a jej samosprávne zložky.

Všetky štyri vytýčené ciele sa tohoročným TOP podarilo naplniť a to cieľ odborného pôsobenia, cieľ výchovno-poznávací, spoločenský a praktickej ochrany prírody. Na úseku odborného pôsobenia pracovali sekcie v piatich krajinných priestoroch, ktorých dielče výsledky prierezovo možno zhrnúť nasledovne:

- ❖ **Krajinárska sekcia:** zmapovala lokality – Priekopa, Tokáre, Popričný vrch, Starý Koňuš, Syrový potok, Podhorod', Beňatina, Inovce, Petrovce, Červená hora, Husák, Močidlo, Borolo a Beňatínska voda. Z krajinárskeho hľadiska ako najzaujímavejší bol považovaný krajinný priestor Podhorod'-Beňatina-Inovec, ktorý spĺňa kritériá pre rozvoj zelenej turistiky a môže slúžiť ako zázemie pre CHKO Vihorlat. Pozornosť si zaslúži k.ú. obce Petrovce a Husák, v dôsledku zmeny využívania územia a následnej zmeny súčasnej štruktúry krajiny.
- ❖ **Lesnícka sekcia:** zmapovala lesné porasty v oblasti Popričného, Starého Koňuša, Borola, pasienkové porasty Paprtného vrchu, Veľkého Osojka a Kúpeľné lesy Sobranceckých kúpeľov.
- ❖ **Botanická sekcia:** zistila výskyt viacerých významných rastlín z hľadiska ochrany, ktorých priestorový výskyt doteraz nebol zmapovaný (ľalia zlatohlavá). Negatívnou stránkou bolo zistenie výrazného postupu invázy druhov (netýkavka, krídlatka, sumach).
- ❖ **Chiropterologická sekcia:** preverila kontrolu kostolov za účelom zistenia letných kolónií. Pri odchyte na Močidlách bol zistený početný výskyt málo známeho Raniaka malého. Na území Slovenska zaznamenaných len 28 kusov. Bol identifikovaný aj Raniak hrdzavý. Pri jaskyni Beňatina boli chytené 4 druhy netopierov. Netopiere sa vyskytli aj v dutinách stromov parku v Sobranciach.

EXKURZIA ZA POZNANÍM DREVENÝCH KOSTOLÍKOV

Ing. Jana BERTANOVÁ, ul. Československej armády 29, 974 01 Banská Bystrica

Na severovýchodnom Slovensku sa až doteraz zachovala skupina unikátnych drevených kultových stavieb, ktoré svojím umeleckým a kultúrno-spoločenským významom patria medzi klenoty národného dedičstva. Ich význam presahuje územie Slovenska a najmä v poslednom období budí zaslúžený obdiv domácich i zahraničných odborníkov. Značný výskyt drevených kostolíkov – „cerkví“ veľmi úzko súvisí s geografickým prostredím, ktorého hlavným faktorom bolo rozsiahle horstvo karpatského oblúka, bohaté na lesy. Z pomerne bohatej skupiny drevených stavieb sa vybralo 27 objektov ako typických reprezentanov ľudovej architektonickej tvorby. Predsedníctvo SNR v r. 1968 vyhlásilo súbor východoslovenských drevených kostolov za národné kultúrne pamiatky (NKP). Drevené kostolíky na SV Slovensku patria medzi najvýznamnejšie prejavy materiálnej kultúry ľudu a predstavujú veľmi cennú skupinu svojráznych a typických pamiatok, ktoré sa bezprostredne viažu k prostrediu. Svojim spôsobom predstavujú vrcholnú úroveň stavebnej činnosti. Ich význam je predovšetkým v tom, že vychádzajú z domácej ľudovej tradície. Stavby drevených kostolov sú charakteristické tým, že ich tvorcovia sú prakticky anonymní, zväčša ľudoví majstri v pravom zmysle slova.

Väčšina týchto objektov je situovaná izolovane v dominantných polohách na návršiach v obci alebo na jej okraji, nezriedka v blízkosti potoka, ktorý im spolu so starými stromami dáva romantickú malebnosť. Kostolný areál tvoril obyčajne cintorín, ktorý spolu s kostolom býval uzavretý drevenou zrubovou, zriedkavejšie murovanou ohradou. V areáli kostola možno na niekoľkých miestach nájsť i samostatné drevené zvonice. Vlastná hmota kostola bývala osadená na jednoduchú, nasucho kladenú nízku kamennú podmurovku alebo na tzv. uholné kamene.

Technika spracovania dreva bola veľmi jednoduchá. Drevo sa spracovávalo spočiatku sekerou (až do 18. storočia), neskôr pílou. Pri spracovávaní konštrukcií sekerou (trámov alebo dosák, ktoré sa štiepali rovno z kmeňov) uplatňoval sa aj oberučný nôž, ktorý bol nepostrádateľný najmä pri výrobe šindľov. Ako základný konštrukčný systém možno označiť zrub a v niektorých prípadoch, najmä pri zvoniciach, sa používala stĺpková konštrukcia. Uplatňovala sa aj pri ohraničovaní sekundárnych priestorov, ako podvežie, predsieň, prístrešky, vstupné brány a pod. Zrubové konštrukcie bývajú väčšinou pravouhlé. Na spájanie drevených konštrukcií stavitelia pravidelne používali drevené dubové klíny, ktoré nahradzovali skoby a klince. Ako krytina sa na drevených kostoloch zásadne používal šindel.

Výtvarným a funkčným jadrom prevažnej väčšiny chrámov sú ikonostasy, ktoré oddeľujú strednú časť od oltárnej. Interiéry okrem ikonostasu sú často dekorované zavesenými ikonami a ako celok tvoria akési galérie ľudového výtvarného umenia. Tieto výzdoby sa opierajú o byzantské predlohy presne podľa požiadaviek ikonografie. Námety pre ikonografiu sú z evanjelia.

* * *

Relatívna blízkosť polohy táboriska 23. Východoslovenského tábora ochrancov prírody v Choňkovciach, umožnila časti členov krajinárskej sekcie navštíviť niektoré z týchto klenotov ľudového staviteľstva osobne. Trasa exkurzie začala v obci Ruská Bystrá, pokračovala severne na kótu 481,7 m n. m., ďalej hrebeňom na západ cez kótu Polonina (573,4 m n. m.),

potom po spevnenej ceste cez prírodnú rezerváciu Roztoky do obce Hrabová Roztoka, odtiaľ po ceste cez Šmigovec a Dúbravu do Ruského Hrabovca a odtiaľ na juh údolím Inovského potoka do Inoviec, kde exkurzia skončila. Účastníci navštívili 3 NKP – drevené cerkvi, PR Roztoky, oboznámili sa s chránenými stromami v Dúbrave, ako aj s novým murovaným, v tom čase ešte neposväteným pravoslávny kostolom v Ruskom Hrabovci.

NKP – Kostol sv. Mikuláša biskupa v Ruskej Bystrej

Kostolík (gréckokatolícky) z r. 1720 – 1730 stojí na návrší nad stredom obce. Zrubová konštrukcia pozdĺžnej orientácie je trojpriestorová, má centrálnu štvorcovú loď, polygonálnu svätyňu a otvorenú predsieň – babinec, pod vežou. V interiéri objektu je rovný strop. Celý kostolík má jednotnú, kompaktné riešenú sedlovú šindľovú strechu, ktorá spočíva na drevených, ozdobne vyrezávaných trámoch, prečnievajúcich cez zrubovú konštrukciu. Nad strechou vyčnievajú dve veže, predná je vyššia. Vnútorne zariadenie pochádza z 1. polovice 18. storočia (ikonostas, hlavný oltár, obraz Madony byzantského typu).

NKP – Kostol Bazila Veľkého v Hrabovej Roztoke

Gréckokatolícky kostolík postavený v 1. polovici 18. storočia vysoko nad obcou, zostal nezmenený dodnes. Trojpriestorová stavba je zrubová, na kamennej podmurovke. Všetky tri zruby sú štvorcové, prostredný je širší než ostatné a tak tvar stavby pripomína tvar gréckeho kríža. Celá stavba je krytá ťažkou prečnievajúcou sedlovou šindľovou strechou. Svätyňa má rovný uzáver, nad ňou je malá strešná vežička s cibulovitou baňou. Na západe z konštrukcie stavby vyčnieva veža s vysokou stanovou strechou prechádzajúcou do cibule a ukončená ihlanom. Pozoruhodné je riešenie trámov prečnievajúcich na nárožniach, dekoratívne vyrezávaných. Zariadenie je barokové z 2. polovice 18. storočia, ikonostas zaberá celú šírku lode.

NKP – Kostol sv. Michala archanjela v Inovciach

Gréckokatolícky kostolík bol postavený okolo r. 1836 na mierne vyvýšenej stráni nad obcou. Stavba je na kamennej podmurovke. Je to trojpriestorová zrubová stavba s presbytériom, loďou so štvorcovým pôdorysom a otvoreným priestorom pod vežou – tzv. babincom. Celá stavba je pokrytá veľkou sedlovou šindľovou strechou, ktorá dosadá na prečnievajúce nárožné trámy zrubu, vyrezávané individuálne. Väčšia veža vyrastá z konštrukcie strechy s malou stanovou strechou, ukončená je cibulovitou baňou. Aj menšia vežička je krytá cibulovitou baňou. Priestory majú rovné stropy s doskovaním. Hlavný oltár s predstavaným ikonostasom má novobarokové ornamenty a pochádza z čias stavby kostola. Pri kostole je drevená zvonica, považovaná za ľudovú stavbu.

Prírodná rezervácia Roztoky

Chránené územie nachádzajúce sa cca 1 km juhozápadne od obce Hrabová Roztoka. Vyhlásené bolo v r. 1988 na výmere 1,029 ha. Predmetom ochrany je rastlinné spoločenstvo s masovým výskytom zriedkavého plavúnika splošteného. Jedná sa o acidofilný druh, ktorý sa na karbonátoch vyskytuje veľmi vzácne.

Obec Šmigovec

Obec doložená v r. 1569 ako osada v chotári obce Dúbrava. Nachádza sa v nej drevený zrubový kostolík z r. 1884, v pomerne v zlom stave. Celý zrub je zvonka ošalovaný doskami a krytina je plechová. Ikonostas pochádza z konca 19. storočia.

Chránené stromy v obci Dúbrava

Dub v Dúbrave – mohutný dub letný – rastie na cintoríne pri kostole. Svojím vekom a rozmermi patrí medzi najväčšie na východnom Slovensku. Priemer kmeňa je 210 cm, výška

21 m, vek sa odhaduje na 500 – 600 rokov. Od r. 1975 sa mu pre jeho vysokú prírodovednú, dendrologickú a historickú hodnotu zabezpečuje ochrana.

Ľaliovníky a vejmutovka v Dúbrave – dva jedince ľaliovníka tulipánokvetého a jedna vejmutovka hladká sa nachádzajú v parku, ktorý obklopuje budovu ústavu sociálnej starostlivosti. Tieto introdukované dreviny majú sadovnícky a dendrologický význam a pre svoju estetickú a rekreačnú hodnotu boli v r. 1975 vyhlásené za chránené. Park má viac-menej zachovalé prvky pôvodnej parkovej úpravy.

Celá trasa exkurzie má dĺžku cca 19 km a v niektorých úsekoch je možné použiť autobus SAD.

Literatúra

JANKOVIČ, V. a kolektív: Národné kultúrne pamiatky na Slovensku. Osveta, Martin, 1984.

TKÁČ, V.: Slovensko - krajina kultúrnych pokladov. Optys, Opava, 1993.

VOLOŠČUK, I., TERRAY, J.: Vihorlat - chránená krajinná oblasť. Príroda, Bratislava, 1987.

Košice - Dolný Zemplín. Mapa turistických zaujímavostí. VKÚ, Harmanec, 1996.

HNIEZDENIE BOCIANA BIELEHO V OKRESE SOBRANCE

Ing. Ladislav MAXIM, Nová 16, 073 01 Sobrance

Prvé údaje o hniezdení bocianov bielych v terajšom okrese Sobrance sú z roku 1934, z pozostalostí Karela Plachetku. Práve v roku 1934 bolo vykonané prvé sčítanie bocianov bielych takmer vo všetkých štátoch Európy.

Iniciatívou Rossitenskej stanice a jej vtedajšieho vedúceho Dr. Ernsta Schüza bol vykonaný medzinárodný súpis bocianov bielych. Do tejto nesmierne významnej akcie sa zapojilo aj Československo a zorganizovania sa ujali W. Heinrich a Karel Plachetka. Obaja pracovali formou dotazníkov prostredníctvom vtedajších četníckych staníc... Heinrich zbieral údaje z Čiech, Plachetka z Moravy, Sliezka, Slovenska a Podkarpatskej Rusi. Vďaka výsledkom vieme, že na Slovensku bolo v roku 1934 celkom 2219 obsadených hniezd a odchovaných 4405 mláďat.

Viac ako zaujímavý je stav hniezd vo vtedajšom okrese Sobrance (uvádzané obce tak, ako v súčasnosti tvoria okres): Blatné Revištia – 70; Jenkovce – 19; Bežovce – 18; Veľké Revištia – 8. Spolu bolo 164 hniezd!

Aký je aktuálny stav tohtoročnej hniezdnej sezóny (od priletu do odletu)?

Podobne, ako v iných okresoch, bol priebeh priletu atypický, v krátkych intervaloch. Prvá vlna začala v poslednom marcovom týždni a ukončená v prvom aprílovom. Zdalo sa, že už nič nepriletí, avšak v prvom májovom týždni prileteli ďalšie dospelé jedince a pribudli násady vajec. Určitý časový posun spôsobil, že na najskôr obsadených hniezdach koncom júna už boli vyspelé mláďatá, stojace, zreteľne viditeľné a rozoznateľné od dospelých jedincov. Na niektorých hniezdach boli v tomto období mláďatá malé, sotva pozorovateľné...

Stalo sa už tradíciou aj v okrese Sobrance (do roku 1996 aj v pôvodnom okrese Michalovce), že okrem vizuálneho monitorovania situácie na jednotlivých hniezdach, je podľa prístupových možností vykonávané aj krúžkovanie. Zodpovednú, finančne i časovo náročnú prácu s primeranou odbornosťou a viacročnými skúsenosťami odvádzajú členovia ČSOP CI-CONIA 13 a z Brna, pod vedením Josefa Krausa.

V tejto súvislosti hodno spomenúť, že v tomto roku plynie sto rokov od prvého označovania vtákov obrúčkami za účelom exaktného zisťovania ich migračných ciest. Túto metódu prvý raz použil gymnaziálny profesor vo Viborgu (Dánsko) H. Ch. Mortensen, ktorý od roku 1899 používal na značkovanie škorcov vlastné kovové krúžky. So systematickým krúžkovaním bocianov bielych započal J. Schenk, ktorý pracoval aj na území dnešného Slovenska v obciach Žitného ostrova i na Východoslovenskej nížine. Po vzniku Československa krúžkovaciu činnosť na území novovzniknutého štátu prevzala od r. 1934 Krúžkovacia stanica Československej ornitologickej spoločnosti so sídlom v Národnom múzeu v Prahe. Krúžky sú používané doposiaľ aj na Slovensku.

Konkrétne k tohtoročnej hniezdnej sezóne v roku usporiadania Východoslovenského tábora ochrancov prírody (v poradí už XXIII.) v okrese Sobrance.

Tohtoročné sledovanie hniezdenia a sčítavania bocianov bielych bolo v poradí tretie od znovuzískania štatútu pre okres Sobrance. Evidencia číslami argumentuje, že celkom bolo obsadených 41 hniezd (vlani 43); odchovaných bolo 85 mláďat (vlani 104). Okrem jedného mláďaťa na hniezde v Kristoch bolo okružkovaných 84. Na stĺpoch elektrorozvodnej siete 4 hniezda. Na umelých podložkách štátnej ochrany prírody bolo 16 hniezd; na type podložky

ochrancov prírody z Brna 1 hniezdo; na podložke kovovej inej konštrukcie 1 hniezdo; na streche 1 a na komínoch boli 3 hniezda.

Najviac obsadených hniezd bolo v Blatnej Polianke – 5; v Bežovciach – 3; dve hniezda boli v Jenkovciach, Kristoch, Ostrove, Svätuši, Porostove, Tibave a vo Veľkých Revištiach. Jedno obsadené hniezdo bolo zaevidované v 18-tich obciach okresu. Bocian biely nehniezdi v 18-tich obciach okresu. Pri krúžkovaní bolo nájdených 6 mláďat, uhynutých po vyliahnutí.

Za raritu tohoročnej hniezdnej sezóny možno celkom určite považovať premiestnenie hniezda z vyše desaťročnej umelej podložky pri budove Obecného úradu v Jasenove, na živý elektrický stĺp elektrorozvodnej siete (cca 100 m). Pre obrazotvornosť: umelá podložka ostala celkom prázdna... Umocnenie nevšedného poznatku zvyrazňuje ďalšia skutočnosť, že na úplne novom hniezde bolo odchovaných 5 mláďat! Bolo to jediné hniezdo v okrese s takýmto bohatým prírastkom; 4 mláďatá boli na dvoch hniezdach; 3 mláďatá na 12-tich hniezdach; 2 mláďatá na 15-tich hniezdach; 1 mláďa na 6-tich hniezdach a bez prírastku bolo 5 hniezd.

Vo Fekišovciach stav komína na budove OcÚ nezaručoval odchovanie troch mláďat a preto ochrancovia z Brna 3 okrúžkované mláďatá preložili na umelú hniezdnú podložku vlastnej konštrukcie – strešného typu. Do podložky bol použitý materiál z doterajšieho hniezda, ktoré bolo niekoľko rokov na komíne.

Predpoklad obsadenia budovaného hniezda (od leta m. r.) na komíne kotolne Poľovníckej reštaurácie v Remetských Hámroch sa nenaplnil ani v tomto roku. Pomerne často pozorovaný pár striedavo na budovanom hniezde sedel takmer až do odletu...

Pokusy o zvýšenie počtu hniezdiacich párov v okrese boli konkrétne realizované inštaláciou umelých hniezdných podložiek na strechu hasičskej zbrojnice v Ruskovciach a tiež na nevyužitý stĺp v chotári obce Jasenov.

Pri hodnotení tohoročnej hniezdnej sezóny pre súčasnosť i budúcnosť je potrebné spomenúť na tomto mieste skutočnosť, že 19. februára 1999 bola na MV SR zaregistrovaná pracovná skupina pod názvom Občianske združenie CICONIA pri Obecnom úrade v Ruskovciach, okres Sobrance. Bude pôsobiť v troch okresoch východného Slovenska – Michalovce, Sobrance a Trebišov, v ktorých je najpočetnejšia populačná hustota bocianov bielych na Slovensku.

Pri vzájomnom porozumení všetkých zainteresovaných je predpoklad, aby skupina neformálne vykonávala potrebný rozsah prác v prospech ochrany nášho vzácného brodivca, bez ktorého je ťažko predstaviteľné druhové zloženie avifauny na Východoslovenskej nížine...

MYKOLOGICKÉ POZNÁMKY Z XXIII. VÝCHODOSLOVENSKÉHO TÁBORA OCHRANCOV PRÍRODY

Ján MARIÁSSY, Kalinovská 4, 040 22 Košice

Mykologickú sekciu som rozbehol ešte v deň stavania tábora obhliadkou bezprostredného okolia, aby som získal aspoň základný prehľad o výskyte húb v okolí a napriek chabým vyhlídkam na serióznú inventarizačnú prácu som za dva a pol dňa mojej prítomnosti v tábore za pomoci mladých ochotných spolupracovníkov zvládol seriózne aspoň táborovú osvetu.

V poslednej dobe zaznamenávame stále ubúdanie cennejších druhov húb, ale aj húb všeobecne, čo sa nemôže pripisovať stále len počasiu. Súvislosti sa vysvetľujú stúpajúcim znehodnocovaním životného prostredia priemyselnou výrobou, chemizáciou a tým aj zhoršovaním podmienok pre rast mnohých húb. Negatívne pôsobí aj nebyvalá invázia ľudí do lesov. Výskumy ukázali, že existencia húb je nerozlučne spätá s ich biotopom, čo nás núti v budúcnosti týmto (u iných organizmov už bežným) spôsobom zabezpečovať aj ich ochranu, ako sa o ňu s úspechom pokúšajú v niektorých európskych štátoch. Našou ochranárskou snahou musí byť zmierniť negatívne vplyvy na rast húb. Z najznámejších činiteľov negatívne pôsobiacich na rast húb sú: donedávna ešte nadmerné používanie herbicídov a insekticídov; nárast oxidu siričitého v ovzduší; úplné vyzbieranie plodníc človekom; mechanické udupávanie, porušujúce prirodzenú štruktúru pôdy; odstraňovanie lesnej hrabanky; ako aj pôdne erózie; oheň a pod.

Huby, podobne ako lišajníky, citlivo reagujú na znečisťovanie priemyselnými splodínami. Majú schopnosť akumulovať z pôdy a vzduchu mikro- a makroprvky v relatívne veľkom množstve. V oblastiach zasiahnutých exhalátmi, boli v hubách stanovené tieto prvky: Pb, Zn, Cu, Mg, Cd, Fe, Mo, Ni. Zo zdravotného hľadiska majú význam najmä obsahy Pb, Ni a Cd. Pre človeka sú v koncentráciách nebezpečné najmä Pb a As, ktoré sa v organizme kumulujú. Huby sú teda indikátormi zdravého stavu životného prostredia, čo sa využíva v zdravotníctve pri analýzach uskutočňovaných štátnym zdravotným ústavom.

Oblasť, v ktorej sme robili zbery a pozorovania, sa nazývala miestne Boroló (Bralo). Lesnatý kopec, tiahnucci sa nad táborom v dĺžke cca 4 km a šírke 500 m, ohraničoval Sobranecký potok, Beňatínska voda a okolité pasienky. Výpravy za hubami sme podnikali z tábora po hrebeňovej ceste a z nej sme zbierali, resp. registrovali huby na oboch protiľahlých svahoch. Zdravé prírodné prostredie signalizovali už naše prvé nálezy, medzi ktorými sa našli druhy chránené a vzácne, ako muchotrávka cisárska, hríb kráľovský, hríb purpurový, pošvovec stromový, hliva kotúčová a ďalšie.

Z každodenných zberov sme zostavovali výstavku so stručným popisom jednotlivých nájdených druhov, ich významom (jedlé, jedovaté, chránené, ohrozené, vzácne, bežne rozšírené). Každý účastník i návštevník TOP si mohol jednotlivé druhy pozrieť, porovnať s odbornou literatúrou i konzultovať so mnou, spolupracovníkom mykologickej poradne v Košiciach.

Nakoľko sa nám nachádzané druhy húb takmer bez zmeny opakovali, dopĺňali sme zbierku len o nové druhy, alebo sme vymieňali zvädnuté huby za čerstvé a zamerali sa na kvantitu výskytu vzácnejších druhov. U ostatných bežnejších sme registrovali len ich výskyt.

Okrem toho sme prezreli aj Hradný vrch za obcou Podhorod', označený ako prírodná pamiatka. Vyprahlý vápencový kopec, porastený nízkou stepnou vegetáciou, pomaly zarastá ťažko prenikateľným krovím, najmä na úbočí so zanedbaným borovicovým lesíkom a hustým zárastom liesky. V celom tomto priestore sme našli len 4 druhy makromycetov a to mas-

liak obyčajný (*Suillus leteus*), masliak smrekovcový (*Suillus grevillei*), pošvovec stromový (*Volvariella bombycina*) a trúdnikovec pestrý (*Trametes versicolor*).

Nájdené druhy húb na lokalite Boroló v dňoch 1. a 2. augusta 1999

<i>Amanita caesarea</i>	muchotrávka cisárska	1 ks
<i>Amanita phalloides</i>	muchotrávka zelená	3 ks
<i>Amanita rubescens</i>	muchotrávka červenkastá	
<i>Boletus edulis</i>	hríb dubový	
<i>Boletus erythropus</i>	hríb zrnitohlúbikový	
<i>Boletus luridus</i>	hríb siný	
<i>Boletus regius</i>	hríb kráľovský	26 ks
<i>Boletus rhodoxantha</i>	hríb purpurový	40 ks
<i>Collybia fusipes</i>	peniazovka vretenohlúbiková	
<i>Collybia radicata</i>	sliznačka koreňujúca	
<i>Fistulina hepatica</i>	pečeňovec dubový	
<i>Laetiporus sulfureus</i>	sírovec obyčajný	
<i>Leccinum griseum</i>	kozák hrabový	
<i>Mycena pura</i>	prilbička reďkovková	
<i>Pleurotus eryngii</i>	hliva kotúčová	1 ks
<i>Russula aeruginea</i>	plávka trávovozelená	
<i>Russula aurata</i>	plávka zlatožltá	
<i>Russula cyanoxantha</i>	plávka modrastá	
<i>Russula foetens</i>	plávka zápašná	
<i>Russula vesca</i>	plávka mandľová	
<i>Xerocomus chrysenteron</i>	suchohrúb žltomäsový	
<i>Xerocomus subtomentosus</i>	suchohrúb plstnatý	

Verím, že sme našou činnosťou naočkovali záujem ochranárov i o túto, málo prebádanú oblasť a že sa s mnohými milými ochranármi stretneme nielen na najbližšom TOP, ale už v mykologickej poradni v Košiciach, na štátnom zdravotnom ústave na Roosweltovej ulici. Tu je vám počas celej sezóny k dispozícii skupina znalcov každý pondelok od 15,00 do 17,00 hodiny.

Literatúra

GRÜNERT, H. R.: Huby

ČERVENKA, M. a kol.: Kľúč na určovanie výtrusových rastlín II.

ZÁVEREČNÉ ZHODNOTENIE PRÁCE LESNÍCKEJ SEKcie

Ing. Mária ČÍŽOVÁ, Arborétum Borová hora Technickej univerzity, Zvolen

Medzi odborné sekcie, ktoré pracovali počas XXIII. Východoslovenského tábora ochrancov prírody, ktorý sa konal v dňoch 31. júla 1999 - 7. augusta 1999 v Choňkovciach „Pod Borolom“, patrila aj sekcia lesnícka. Lesnícka sekcia nemala stanovené konkrétne úlohy na tomto tábore. Bolo jej odporučené zhodnotiť stav porastov v rámci odborných exkurzií na jednotlivé lokality, ktorých návšteva bola naprogramovaná v danej oblasti. Na základe tohoto odporúčenia sa zmapovali lokality:

- Priekopa - Popriečny vrch - Starý Koňuš - Koňuš
- Beňatina - Paprtný vrch - Veľký Osojík - Podhorod'
- Borolo
- kúpeľný les v Sobraneckých kúpeľoch.

Na uvedených lokalitách sa sledovalo drevinové zloženie porastov a ich zdravotný stav, ťažobné zásahy, prípadne vybudovaná cestná sieť.

Priekopa - Popriečny vrch - Starý Koňuš - Koňuš

Bolo len samozrejmé, že vzhľadom na lokalizáciu XXIII. Vs. TOP jednou z exkurzných trás bude aj návšteva najvyššej kóty tejto oblasti - Popriečného vrchu s nadmorskou výškou 1024,5 m. Popriečny vrch sa nachádza v horskom komplexe Popriečny, ktorý spolu s Vihorlatom a Humenskými vrchmi tvorí orografický celok Vihorlatské vrchy, ktoré patria do Vihorlatsko-gutínskej oblasti vnútorných Východných Karpát. Okresné mesto Sobrance je lokalizované na Východoslovenskej rovine a obec Choňkovce vo Východoslovenskej pahorkatine, ktoré spolu tvoria orografický celok Východoslovenskú nížinu.

Cez obec Priekopa, ležiacu v nadmorskej výške 280 m, sme sa údolím Kruhovského potoka dostali k poľovníckej chate v nadmorskej výške 635 m a odtiaľ sme severným smerom pokračovali prekrásnymi komplexmi bukových lesov (*Fagus sylvatica* L.) na Tokáreň ležiacu v nadmorskej výške 867 m, pre ktorú sú charakteristické nevelké lúčne komplexy, a ďalej na Popriečny vrch, nachádzajúci sa na slovensko-ukrajinskej hranici v nadmorskej výške 1024,5 m (v základnej mape SR č. 38-24-11 z r. 1985 je uvedených 994,5 m). Odtiaľ sme pokračovali severozápadným smerom na Starý Koňuš (836 m n. m.), zišli sme pod prameň Syrového potoka (535 m n. m.) a jeho údolím sme sa dostali do obce Koňuš (280 m n. m.).

Pri hodnotení drevinového zloženia porastov sa dá konštatovať, že počas celej trasy sme prechádzali kvalitnými bukovými komplexmi lesov, pričom v niektorých častiach by sa dalo hovoriť už o prestárlych porastoch. Vybudovaná cestná sieť je v údoliach potokov spevnená, avšak vo vyšších polohách sú to už len nespevnené cesty, prístupné len za sucha, a v mnohých partiách tejto časti lesov nie sú cesty vybudované pre veľký sklon terénu a tým je nie daná možnosť vykonávania ťažobných prác, resp. odvozu získanej drevnej suroviny. Vzhľadom na veľké bohatstvo, ktoré naša republika má práve aj v kvalitnej drevnej surovine bolo by vhodné uvažovať so získaním tejto drevnej hmoty.

Beňatina - Paprtný vrch - Veľký Osojík – Podhorod'

Trasa tejto exkurzie viedla z obce Beňatina, ktorá leží v údolí potoka Beňatinská voda v nadmorskej výške 390 – 420 m, smerom na obec Inovce, ktorá leží v údolí potoka Inovský potok väčšinou na severne orientovanom svahu v nadmorskej výške 475 – 525 m. Z tejto cesty sa plánovaná trasa v sedle pod Paprtným vrchom, v nadmorskej výške 505 m, odpojila západným smerom. Vzhľadom nato, že východné, južné aj západné svahy Paprtného vrchu (622 m n. m.) sú využívané poľnohospodársky, trasa viedla jeho juhozápadným svahom smerom na Veľký Osojík (524 m n. m.), kde v sedle, v nadmorskej výške 495 m, sa otočila smerom severozápadným a cez

Močidlištia skončila v obci Podhorod', ktorá leží v okolí štátnej cesty Sobrance - Ubl'a, v nadmorskej výške 300 – 350 m.

Na opísanej trase sme v časti od Paprtného vrchu až po obec Podhorod' prechádzali pasienkovými porastami a to v partiách, ktoré boli viac exponované a nevhodné na poľnohospodárske využitie. Najmä na južných svahoch Paprtného vrchu boli tieto porasty zaujímavé. Tvorili ich mohutné prestárle jedince brezy bradavičnatej (*Betula verrucosa* L.), samozrejme doplnené drevinami klasickými pre takéto pasienkové lesy - lieska obyčajná (*Corylus avellana* L.), hloh obyčajný (*Crataegus oxyacantha* L.), trnka obyčajná (*Prunus spinosa* L.), zob vtáčí (*Ligustrum vulgare* L.), ruža (*Rosa* sp.) a i. V časti Močidlištia to bol u nás už udomácnený agát biely (*Robinia pseudoacacia* L.).

Ako už bolo skôr uvedené tieto porasty mali pasienkový charakter a nie charakter úžitkového lesa. Boli sprístupnené nespevnenými komunikáciami, ktoré slúžia ako prístupové cesty k poľnohospodárskym pozemkom, ktoré sa v týchto častiach nachádzajú.

Borolo

Na lokalitu Borolo (v mapách SÚGK uvedený názov Bralo) sme sa vybrali priamo z tábora, ktorý bol lokalizovaný na ľavom brehu Sobraneckého potoka, asi 1 km za obcou Choňkovce smerom na Ubl'u, v nadmorskej výške 220 – 230 m.

Borolo je komplex nachádzajúci sa medzi Sobraneckým potokom a Beňatínskou vodou, pričom jeho najvyšší bod leží v nadmorskej výške 492 m. Celá trasa viedla jeho južným svahom východoseverovýchodným smerom po nespevnenej ceste až do nadmorskej výšky 470 m, nad starý nevyužívaný kameňolom. Odtiaľ pokračovala po severovýchodnom svahu Borola, popri poľnohospodárskych objektoch a skončila na štátnej ceste Podhorod' – Beňatina, v nadmorskej výške 383 m.

Celá trasa prechádzala cez takmer čisté hrabové porasty (*Carpinus betulus* L.) V nástupnej časti (pri tábore) to boli mladé 10 – 20-ročné jedince, žiadajúce si už prebierkový zásah, vo vrcholových partiách zase staršie jedince, pričom v niektorých prípadoch by sa dalo hovoriť až o prestárlych.

Kúpeľný les v Sobraneckých kúpeľoch

Asi 2 km severne od okresného mesta Sobrance, v centre komplexu lesov parkového charakteru, ktorý má rozlohu 64 ha, sa nachádzajú Sobranecké kúpele. V rámci práce lesníckej sekcie bolo zhodnotiť stav a kvalitu lesných porastov v časti kúpeľného areálu.

Celý komplex lesov v časti kúpeľného areáli tvoria väčšinou staršie jedince, pričom pre takýto účelový typ lesa môžeme hovoriť a prehustených výsadbách. Určité úpravy boli v ostatných rokoch urobené v okolí rímsko-katolíckej kaplnky, ubytovacieho pavilóna, hlavného prameňa a Varadyho vily. Tu boli vhodne doplnené cudzokrajné dreviny, ktoré svojou farebnosťou zlepšili estetický vzhľad tejto časti areálu. Súčasne tomu prospela aj rekultivácia trávnatých plôch, ktoré sú tu aj intenzívne ošetrované. V ostatných častiach parku, dalo by sa povedať, ani neexistujú, pretože pod prehustenými stromami nemajú nádej prežiť. Ak sa v budúcnosti plánuje s intenzívnejším využívaním kúpeľov, čo by bolo veľmi vhodné vzhľadom jedinečné minerálne zloženie existujúcich prameňov, bolo by potrebné spríjemniť prostredie pre pacientov, ale aj pre ostatných návštevníkov, „zrekonštruovaním“ existujúcich porastov, vhodným doplnením farebnejších drevín (nemusia byť len cudzokrajné) v neposlednej miere aj zrekonštruovaním chodníkovej siete a okolia existujúcich reštauračných zariadení, prípadne ich vhodným doplnením. Súčasný návštevník má záujem nielen o kvalitné služby, ale chce sa pohybovať aj v kultúrnom upravenom a esteticky pôsobiacom prostredí.

POZNÁMKY K FAUNE MOTÝĽOV (*LEPIDOPTERA*) ŠIRŠIEHO OKOLIA CHOŇKOVIEC (VÝCHODOSLOVENSKÁ PAHORKATINA)

RNDr. Ľubomír PANIGAJ, CSc., Katedra zoológie a ekológie PF UPJŠ,
Moyzesova 11, 041 67 Košice

Úvod

Počas štyroch dní XXIII. Vsl. TOP pracovalo niekoľko účastníkov tábora v rámci entomologickej sekcie (Ľ. Panigaj, I. Richter, D. Gruľa). Podľa požiadaviek organizátorov prieborne preskúmali niektoré krajinné celky v širšom okolí obce Choňkovce. V odbornej literatúre zo skúmaných lokalít sme nenašli údaje o výskyte motýľov.

Skúmané lokality

Krajinný priestor Popričný

Leží v orografickom celku Vihorlatské vrchy, kód mapovacieho štvorca v zmysle Databanky Fauny Slovenska (DFS) je 7200, nadmorská výška preskúmaného územia sa pohybuje od 750 do 1 000 m. V rámci terénnej exkurzie sme prezreli niekoľko rozlohou menších horských lúk, tzv. Tokárenské lúky, potom lúčky na pohraničnom hrebeni a v závere aj lúky pod Starým Koňušom. Tieto lúčne porasty sa ukázali ako veľmi chudobné na faunu motýľov, nehovoriac o lesných porastoch, cez ktoré sme prechádzali. Akurát za pozoruhodnejšiu môžeme považovať už po predbežnej observácii zistenú rôznorodú faunu rovnokrídlovcov (*Orthoptera*) na Tokárenských lúkach, tej sme sa však nevenovali. Lúky sú tu dosť spustnuté, chýba pravidelné obhospodarovanie – napr. kosenie.

Krajinný priestor v okolí obce Beňatina (Beskydské predhorie, 7100, 450 – 500 m n. m.)

Záujem bol sústredený na pestro zarastený, stepný až krovinato-stepný svah na vápencovom podklade, s juhovýchodnou a južnou expozíciou – oproti činnému lomu. V horných partiách sa nachádzajú aj kvetnaté lúky s menšími zamokrenými plochami. Na tejto lokalite som uskutočnil ešte jeden prieskum 22. 8. 1999.

Lúčne partie v okolí Petroviec (Východoslovenská pahorkatina, 7399, okolo 400 m n. m.)

Ako veľmi zaujímavé sa ukázali rozsiahle plochy bývalých ovocných sádov, s výskytom vzácnejších druhov avšak nebolo dostatok času na podrobnejšie preskúmanie. V údolí potoka (lokality Hačaník) bola nájdená prosperujúca populácia celoeurópsky ohrozeného ohniváčika – *Lycaena dispar*.

Krajinný priestor Borolo (rozhranie Východoslovenskej pahorkatiny a Vihorlatských vrchov, 7299, 400 – 700 m n. m.)

Prevažne lesné habitaty – bučiny, na niektorých miestach aj dubiny, na úpäti sú prevažne lúčne pasienkovité plochy, niekoľko menších lomov a skalnatých partií.

Lom Choňkovce (Východoslovenská pahorkatina, 7299, 450 m n. m.)

Ide o bohatú a pestrú lokalitu. V súčasnosti nefunkčnom lome už nastáva sukcesia vegetačného krytu, hlavne xerotermných rastlín, v okolí je jazierko, niekoľko mokrín, nad lomom sa nachádza bukový lesný porast, takže na malej ploche sa tu kumuluje mnoho rôznych habitatov, čo zároveň vytvára veľmi vhodné podmienky pre rozvoj bohatej lepidopterofauny.

Zároveň celá táto zmes habitatov funguje aj ako refúgium druhov, ktoré sa tu koncentrujú z okolitej kultúrnej krajiny.

Vlastný tábor pod Borolom (Východoslovenská pahorkatina, 7299, 350 m n. m.)

Lokalitu tvorili lúčne porasty, pomeštané zamokrené – mezofilného charakteru, potok lemujú brehové porasty jeľšín a svah Borola pokrýva rúbanisko a mladá bučina. Uskutočnili sme tu dva nočné odchyty motýľov na svetlo. Poveternostné podmienky pre odchyty neboli príliš vhodné (večer pomerne chladno a hlavne silný nárazový vietor).

Materiál a metodika

Zisťovanie výskytu jednotlivých druhov motýľov na sledovaných lokalitách som robil klasickými entomologickými metódami – odchytom motýľiarskou sieťkou, za letu, po vyplašení z vegetácie, pri saní nektáru z kvetov. Po determinácii boli jedince púšťané späť do voľnej prírody, zbieral som len diagnosticky obtiažne druhy, ktoré sú uložené na Katedre zoológie a ekológie PF UPJŠ. Okrem toho som uskutočnil dva nočné odchyty motýľov na svetlo tesne za táborom aj napriek tomu, že neboli príliš vhodné poveternostné podmienky (večer pomerne chladno a hlavne silný nárazový vietor).

Výsledky

Výsledky sú zhrnuté v nasledujúcom zozname, kde uvádzam všetky zistené druhy podľa systému z práce LAŠTŮVKU et al. (1998) aj s prípadnými komentármi k početnosti alebo význame nálezov. Lokality výskytu majú čísla v zmysle kapitoly, kde sú bližšie charakterizované, iné lokality výskytu sú uvedené slovné.

Zygaenidae

Zygaena filipendulae L. – 2 – hojne na lúkach, 3 (Hačaník), 5 - jednotlivo.

Pterophoridae

Pterophorus pentadactylus L. – 6 – 1 ex. na svetlo.

Adaina microdactyla Hb. – 2 – 1 ex. na svahovom prameniisku.

Pyralidae

Pyralis farinalis L. – 6 – 1 ex. na svetlo.

Oncocera semirubella Sc. – 2 – niekoľko ex. na stepnej stráni.

Eurhodope rosella Sc. – 6 – 1 ex. na kamenitej stráni s riedkou vegetáciou. Teplomilný druh, na východnom Slovensku známy iba z niekoľkých nálezísk.

Crambus perlillus Sc. – 3 (Hačaník) – viac ex. na lúke.

Agriphila inquinatella D. et Sch. – 5 – niekoľko ex. na stepnom svahu.

Catoptria falsella D. et Sch. – 5 – viacero exemplárov.

Pyrausta despicata Sc. – 6 – 1 ex. na svetlo.

Pyrausta aurata Sc. – 2, 5 – dosť hojne na suchších lúkach.

Uresiphita gilvata F. – 5 – 1 ex. na skalnatej stráni. Teplomilný druh stepí.

Pleuroptya ruralis Sc. – 6 – veľmi hojne na svetlo.

Diasemia reticularis L. – 2 – hojne na lúkach.

Hesperiidae

Erynnis tages L. – 2, 5 – viacero ex.

Thymelicus sylvestris Poda – 3 (Husák) – na lúke 2 ex.

Thymelicus lineola Ochs. – 2 – niekoľko ex. na lúke.

Hesperia comma L. – 2 – niekoľko ex. na lúkach, 3 (Hačaník), 5 – miestami aj hojnejšie.

Ochlodes venatus Br. et Grey – 3 (Hačaník), 5 – jednotlivo.

Papilionidae

Iphiclides podalirius L. – 5 – 1 ex. pozorovaný za letu nad jazierkom.

Pieridae

Leptidea sinapis L. – 2 – niekoľko ex. na krovinatej stráni, 4, 5 – jednotlivo.

Pieris rapae L. – 1, 2, 3, 5 – po viacero exemplárov na jednej lokalite.

Pieris napi L. – 1 až 6 – zistený na všetkých sledovaných lokalitách v hojnom počte, najbežnejší druh..

Pontia daplidicae L. – 5 – 1 ex.

Colias hyale L. – 2, 5 – viacero ex.

Colias alfacarensis Ribbe – 2 – 1 samček.

Gonepteryx rhamni L. – 2, 3 (Hačaník), 4, 5 – jednotlivo.

Lycaenidae

Lycaena phlaeas L. – 5 – 1 samček, 3 (Hačaník), 5 – po niekoľko ex.

Lycaena dispar Haw. – 3 (Hačaník), 3 (Husák) – po niekoľko ex., 5 – na vlhkej lúke vedľa lomu, 6 – 1 ex. na lúčnej ceste pod Borolom. Významný nález celoeurópsky ohrozeného druhu zamokrených lúk.

Lycaena virgaureae L. – 3 – niekoľko ex. na lúke.

Lycaena tityrus Poda – 3, 3 (Hačaník), 5 – viacero exemplárov.

Cupido argiades Pall – 2, 3 (Hačaník), 4, 5 – po viac ex.

Pseudophilotes vicrama Moore – 3 – párik na mieste bývalých ovocných sadov. Teplomilný druh.

Maculinea arion L. – 2 – 2 ex., 3 (Husák), 5 – niekoľko ex.

Plebeius argus L. – 2, 3 (Hačaník), 3 (Husák), 4, 5 – hojne, hlavne na lúkach.

Plebeius idas L. – 2, 5 – niekoľko ex.

Polyommatus dorylas D. et Sch. – 2 – niekoľko ex. na krovinatej stráni.

Polyommatus icarus Rott. – 2, 5 – viac. ex.

Polyommatus daphnis D. et Sch. – 2 – niekoľko exemplárov na výslnnej stráni, aj Beňatiná – lom (leg. D. Grul'a).

Nymphalidae

Apatura iris L. – 1 – niekoľko ex. na vlhkej lesnej ceste v bučine.

Nymphalis antiopa L. – 1 (Popričný) – 1 ex.

Inachis io L. – 4 – na mrkvovitých rastlinách pozdĺž lesnej cesty.

Aglais urticae L. – 1 (lúky pod Koňušom), 3 – viacero ex.

Vanessa atalanta L. – 1 (Popričný), 2 – jednotlivo.

Polygonia c-album L. – 4, 5 – niekoľko ex.

Araschnia levana L. – 1 (lúky pod Koňušom), 2 – niekoľko ex.

Argynnis paphia L. – 1, 3 (Hačaník), 4 – pomerne hojne na mrkvovitých rastlinách.

Argynnis laodice Pall. – 6 – 1 ex. za letu na lesnej ceste pri tábore (pod Borolom).

Argynnis aglaja L. – 1 (lúky pod Koňušom), 2 – jednotlivo.

Issoria lathonia L. – 4, 5 – niekoľko ex.

Boloria selene D. et Sch. – 2, 3 (Hačaník) – viacero exemplárov.

Boloria dia L. – 2, 3 (Hačaník), 5 – pomerne hojne.

Melitaea phoebe D. et Sch. – 6 – niekoľko olietaných exemplárov. Pomerne vzácny, teplomilný druh hnedáčka.

Melitaea didyma Esp. – 6 – 1 exemplár. Teplomilný druh.

Melitaea athalia Rott. – 3, 3 (Husák), 5 – jednotlivo.

Satyridae

Melanargia galathea L. – 3 (Husák), 5 – po niekoľko ex.

Minois dryas Sc. – 2 – pomerne hojne v lúčno-krovinatých partiách, 3 (Hačaník), 3 (Husák), 5 – viacero ex. na suchých svahoch lomu.

Maniola jurtina L. – 1 (lúky pod Koňušom), 2, 3, 3 (Husák) – všade hojný druh.

Hyponephele lycaon Rott. – 2 – 1 samček. Teplomilný druh.

Aphantopus hyperanthus L. – 1 až 6 – zistený na všetkých sledovaných lokalitách, jeden z najhojnejších druhov.

Coenonympha pamphilus L. – 1 (lúky pod Koňušom), 2, 3 (Hačaník), 5 – jednotlivo.

Coenonympha glycerion Bkh. – 2, 3, 3 (Hačaník), 3 (Husák), 5 – po niekoľko ex.

Pararge aegeria L. – 1, 2, aj Beňatina – lom (leg. D. Gruľa), 3 – hlavne v lesných partiách.

Lasiommata maera L. – 2 – niekoľko ex., 3 – 1 ex. na lúke.

Drepanidae

Watsonalla (= *Drepana*) *cultraria* F. – 1 (lúky pod Koňušom) – 1 ex.

Thyatira batis L. – 6 – 1 ex. na svetlo.

Geometridae

Lomaspilis marginata L. – 6 – na svetlo niekoľko ex.

Chiasma clathrata L. – 2, 3, 6 – po viac jedincov na lúčnych habitatoch.

Chiasma brunneata Thnbg. – 2, 3 – po viac ex. na lúke.

Ennomos quercinarius Hufn. – 6 – na svetlo 1 ex.

Selenia dentaria F. – 6 – 1 ex. na svetlo.

Ascotis selenaria D. et Sch. – 6 – na svetlo 2 ex.

Chlorissa viridata L. – 2 – 1 ex. na lúke.

Thalera fimbrialis Sc. – 6 – na svetlo 1 ex.

Timandra comae Schmidt (= *griseata*) – 3 – 1 ex. na lúke.

Scopula immorata L. – 2, 5 – po 1 ex.

Scopula ornata Sc. – 2 – na lúke 1 ex.

Scopula immutata L. – 2 – na suchšej lúke 1 ex.

Idaea serpentata Hufn. – 2, 5 – viacero ex. na lúkach.

Lythria purpuraria L. – 5 – 1 ex. na stepnom svahu.

Scotopteryx bipunctaria D. et Sch. – 2 – niekoľko ex. na lúke.

Catarhoe cuculata Hufn. – 6 – na svetlo 1 ex.

Mesoleuca albicillata L. – 1 (Popričný) – 1 ex. na lesnej ceste, 6 – 1 ex. na svetlo.

Horisme corticata Tr. – 6 – 1 ex. na svetlo.

Euphyia unangulata Haw. – 6 – 1 ex. na svetlo.

Perizoma alchemillatum L. – 6 – 1 ex. na svetlo.

Perizoma flavofasciatum Thnbg. – 6 – 1 ex. na svetlo. Teplomilný druh.

Eupithecia linariata D. et Sch. – 6 – 1 ex. na svetlo.

Eupithecia icterata Vill. – 6 – 2 samičky na svetlo.

Asthena albulata Hufn. – 6 – na svetlo viacero ex.

Minoa murinata Sc. – 3 (Hačaník) – niekoľko ex. na vlhkej lúke.

Sphingidae

Macroglossum stellatarum L. – 5 – 1 ex. pozorovaný počas sania nektáru na kvetoch, 6 – 1 ex. za letu.

Notodontidae

Cerura erminea Esp. – 6 – jedna húsenica nájdená v tábore (leg. Murín ml.).

Noctuidae

Acronicta megacephala D. et Sch. – 6 – na svetlo 1 ex.

Acronicta leporina L. – 6 – 1 ex. na svetlo.

Polypogon tentacularius L. – 2 – v hustejšej vegetácii na lúkach niekoľko ex.

Tyta luctuosa D. et Sch. – 6 – 1 ex. na svetlo.

Euclidia glyphica L. – 2 – viacero ex. na lúkach.
Catocala nupta L. – 6 – na svetlo 1 ex.
Rivula sericealis Sc. – 6 – na svetlo viacero ex.
Plusia festucae L. – 6 – 1 ex. na svetlo. Druh mezofilných lúk.
Diachrysia chryson Esp. – 6 – na svetlo 2 ex. Druh typizujúci mokradňé lúky.
Autographa gamma L. – 6 – na svetlo.
Abrostola triplasia L. – 6 – 1 ex. na svetlo.
Emmelia trabealis Sc. – 6 – 1 ex. na svetlo.
Deltote bankiana F. (= *olivana* D. et Sch.) – 6 – na svetlo 1 ex.
Pseudeustrotia candidula D. et Sch. – 6 – 1 ex. na svetlo.
Pyrria umbra Hufn. – 6 – na svetlo 1 ex.
Thalpophila matura Hufn. – 6 – niekoľko ex. na svetlo.
Mythimna albipuncta D. et Sch. – 6 – na svetlo 1 ex.
Mythimna pallens L. – 6 – na svetlo niekoľko ex.
Cerapteryx graminis L. – 6 – na svetlo niekoľko ex.
Axylia putris L. – 6 – na svetlo niekoľko ex.
Ochropleura plecta L. – 6 – niekoľko ex. na svetlo.
Xestia c-nigrum L. – 6 – niekoľko ex. na svetlo.
Xestia baja D. et Sch. – 6 – niekoľko ex. na svetlo.

Lymantriidae

Orgyia antiqua L. – 6 – na svetlo 1 ex.
Dicallomera fascelina L. – 3 (Hačaník) – párik v kopule na vyschnutej stonke mrkvo-vitej rastliny.
Lymantria dispar L. – 6 – 1 ex. na svetlo.

Arctiidae

Phragmatobia fuliginosa L. – 6 – na svetlo niekoľko ex. Druh typický hlavne pre za-mokrené lúčne porasty.
Diacrisia sanio L. – 2, 5, 6 – niekoľko ex. na svetlo.
Arctia caja L. – 6 – 1 ex. na svetlo.
Euplagia quadripunctaria L. – 4 – viac ex. na vegetácii pozdĺž lesnej cesty.

Niektoré ďalšie entomologické nálezy

Argiope bruennichi Sc. – Beňatiná, Choňkovce – lom – mnoho pavučín na stonkách vodných rastlín, aj dospelé jedince.
Mantis religiosa L. – dolina potoka Hačaník, Choňkovce – lom – hojne.
Graphosoma lineatum L. – Petrovce-sad – hojne na mrkovitých rastlinách.
Cicindela hybrida L. – Borolo – hojne na svahu lesnej cesty.
Carabus violaceus L. – objekt salaša nad Koňušom – 1 ex.
Rosalia alpina L. – Popričný, salaš nad Koňušom, Borolo – po viac ex.
Lucanus cervus L. – v lesnom poraste na Borole (leg. Č. Čermák).

Zhodnotenie výsledkov

Počas trvania TOP sme spolu zaznamenali výskyt 123 druhov motýľov, ktoré patria do 16 čeľadí. Celkove môžeme hodnotiť výsledky prieskumu lepidopterofauny za štyri dni ako dobré. Nepodarilo sa úplne naplniť zámer nočných odchyto, ktoré by iste rozšírili zoznam zistených druhov. Preto v predloženej enumerácii druhov je badateľný väčší dôraz na dru-hoch s dennou aktivitou.

Z hľadiska pozoruhodnosti lokalít najviac upúťali dve lokality – Beňatiná a lom pri Choňkovciach, kde bol zistený aj najvyšší počet druhov (ak nepočítam druhy s nočnou aktivitou registrované pri odchyte na svetlo pri tábore).

K významnejším nálezom patria napr. teplomilné druhy - *Eurhodope rosella* Sc., *Uresiphita gilvata* F., *Pseudophilotes vicrama* Moore, *Polyommatus daphnis* D. et Sch., *Melitaea didyma* Esp., *Melitaea phoebe* D. et Sch., *Hyponephele lycaon* Rott., *Perizoma flavofasciata* Thnbg., *Talpophila matura* Hufn. Spomenúť tiež treba vlhkomilné druhy – *Lycaena dispar* Haw., *Diachrysia chryson* Esp., *Plusia festucae* L., *Mythimna pallens* L. Pozoruhodný, i keď nie prekvapujúci je aj nález *Argynnis laodice* Pall

V každom prípade odporúčame doplniť tieto výsledky ďalším podrobnejším prieskumom, hlavne na dvoch vyššie uvedených lokalitách, hoci určite by bolo možné nájsť v tomto nepreskúmanom území aj ďalšie pozoruhodné lokality.

Literatúra

LAŠTŮVKA, Z., (ed.), 1998: Seznam motýlů České a Slovenské republiky (Checklist of Lepidoptera of the Czech and Slovak Republics) (Insecta, Lepidoptera). Konvoj, Brno, 118 pp.

SPRÁVA O ČINNOSTI CHIROPTEROLOGICKEJ SEKcie

RNDr. Štefan DANKO, Zemplínske múzeum, Kostolné námestie, 071 01 Michalovce

V rámci výskumu netopierov sme v čase TOP vykonali nasledovné aktivity.

30. 7. 1999

Odchyt netopierov do siete v lesnom biotope nad obcou Priekopa - odchytený 1 ex. netopiera fúzatého (*Myotis mystacinus*) - Danko, Matis, Pjenčák.

31. 7. 1999

Kontroly pôjdov kostolov v okolí Zemplínskej Šíravy v obciach – **Hnojné**: neprístupná povala, **Jovsa**: 5 – 10 večerníc tmavých (*Eptesicus serotinus*), **Kusín**: 15 ucháčov sivých (*Plecotus austriacus*), **Klokočov**: negat., **Kaluža**: 33 ucháčov sivých (*Plecotus austriacus*), vo veži hniezdil aj pár dážd'ovníkov obyčajných (*Apus apus*), **Vinné**: 43 netopierov obyčajných (*Myotis myotis*), 2 netopiere ostrouché (*Myotis blythi*) a 2 ucháče sivé (*Plecotus austriacus*), **Veľké Zalužice**: 17 ucháčov sivých (*Plecotus austriacus*), **Malé Zalužice**: negat. a **Lúčky**: negat. (Danko, Matis, Pjenčák).

Odchyt netopierov do siete nad Sobraneckým potokom na hornom okraji Choňkoviec. Chytených 15 netopierov fúzatých (*Myotis mystacinus*), 3 netopiere vodné (*Myotis daubentonii*), 1 netopier Brandtov (*Myotis brandtii*) a 1 netopier obyčajný (*Myotis myotis*) - Danko, Matis, Pjenčák. Pri moste nájdená autom zrazená užovka stromová (*Elaphe longissima*) - Grul'a.

1. 8. 1999

Odchyt netopierov do siete + detektoring nad sútokom Savkovho potoka a Ublianky pri Michajlove - odchytené 3 netopiere fúzate (*Myotis mystacinus*) a 2 netopiere vodné (*Myotis daubentonii*), pomocou ultrazvukového detektora zistená ešte večernica malá (*Pipistrellus pipistrellus*). Pod mostom úkryt užovky stromovej (*Elaphe longissima*). Pod mostom pred Ladomírovom plch veľký (*Glis glis*). Cestou domov sme detektorovali pri moste v Ubli - zistené netopiere vodné (*Myotis daubentonii*) a večernice malé (*Pipistrellus pipistrellus*). Pod mostom v obci Dúbrava viseli 2 podkováre malé (*Rhinolophus hipposideros*). Ďalej sme sa ešte pokúšali o odchyt nad Sobraneckým potokom pri chatkách, ale pre silný vietor sme boli neúspešní.

2. 8. 1999

Odchyt netopierov nad potokom pri osade Močidlá. Odchytených 28 raniakov malých (*Nyctalus leisleri*), 3 uchane čierne (*Barbastella barbastellus*), 1 netopier obyčajný (*Myotis myotis*) a 1 raniak hrdzavý (*Nyctalus noctula*). Detektorom sme zistili ešte prítomnosť večernice malej (*Pipistrellus pipistrellus*), večernice pozdnej (*Eptesicus serotinus*) a netopiera vodného (*Myotis daubentonii*) - Danko, Matis, Pjenčák.

3. 8. 1999

Výskum znemožnený zlým počasím (búrky).

4. 8. 1999

Odchyt netopierov pred Beňatinskou jaskyňou. Chytených 5 podkovárov malých (*Rhinolophus hipposideros*) - boli ich tam desiatky, 5 netopierov obyčajných (*Myotis myotis*), 3

netopiere *fúzaté* (*Myotis mystacinus*) a 2 netopiere brvité (*Myotis emarginatus*). Pri jaskyni boli aj plchy veľké (*Glis glis*) - Danko, Gruľa a jeden mladík z Bardejova.

5. 8. 1999

Výskum netopierov v parku sobraneckých kúpeľov. Nájdená dutina d'atla veľkého, obsadená raniakmi hrdzavými (*Nyctalus noctula*). Vyletelo z nej 14 jedincov. Nad betónovou vodnou nádržou pri očnom prameni zistené lovisko netopierov, pomocou detektora určené večernice malé (*Pipistrellus pipistrellus*) a netopiere fúzaté (*Myotis mystacinus/brandtii*). Odchyt sme nevykonali pre absenciu vhodnej siete - Danko, Gruľa, mladík z Bardejova a slečna z Bratislavy.

6. 8. 1999

Výskum netopierov na sobraneckom ihrisku a amfiteátri. Z dutiny orecha vyleteli 2 raniaky hrdzavé (*Nyctalus noctula*), spolu lovili 3 ex. Ďalej sme tu zistili pomocou detektora 2 večernice pozdné (*Eptesicus serotinus*) a viac večerníc malých (*Pipistrellus pipistrellus*) - Danko, Ceľuch, Kaňuch.

NIEKOĽKO POZNÁMOK Z ORNITOLOGICKEJ SEKcie

**Peter KAŇUCH & Martin CEĽUCH, ZO SZOPK PLAMIENKA Prešov,
A. Matušku 7, 080 01 Prešov**

Ornitofauna regiónu okresov Sobrance a Michalovce je dobre preskúmaná, o čom svedčí množstvo prác najmä DANKA, MOŠANSKÉHO a ďalších autorov. V tomto krátkom príspevku uvedieme údaje o faune vtákov na tomto území, v niekoľkých poznámkach, ktoré sme získali počas ornitologických exkurzií v priebehu konania XXIII. Vsl. TOP.

1. 8. 1999

Podhorod' - JV od obce Podhorod' na kopci s vysielacom pri odkrytom svahu s pieskovcovou stenou, spozorovali Daniel Gruľa a Ján Ceľuch niekoľkých jedincov včelárika zlatého (*Merops apiaster*).

2. 8. 1999

Podhorod' - vrátili sme sa na lokalitu s pieskovcovou stenou. V stene sa nachádzali tri diery. Dve boli krátke nedokončené. Iba jedna vykazovala známky typické pre hniezdnu noru druhu *M. apiaster*. Mala kruhovito-oválny prierez s priemerom cca 5 cm a v spodnej časti vychodené koľajničky. Po chvíli priletelo 5 exemplárov *Merops apiaster* a na lokalite sa zdržali lovom. Na základe uvedených faktov predpokladáme, že išlo o vylietanú rodinku s odrastenými mláďatmi, ktorá tu tento rok hniezdila.

5. 8. 1999

CHA Zemplínska Šírava - trasa exkurzie viedla po hrádzi vo východnej časti nádrže, v smere sever - juh. Počas dňa sme pozorovali tieto druhy vodných a pri vode žijúcich vtákov: lyska čierna (*Fulica atra*), sliepočka vodná (zelenonohá) (*Gallinula chloropus*), kalužiačik malý (riečny) (*Actitis hypoleucos*), čajka bielohlavá (*Larus cachinnans*), čajka smejivá (*Larus ridibundus*), potáпка chochlatá (*Podiceps cristatus*), kormorán veľký (*Phalacrocorax carbo*), kaňa močiarna (*Circus aeruginosus*), bučiačik malý (močiarny) (*Ixobrychus minutus*), volavka popolavá (*Ardea cinerea*), beluša malá (volavka striebriстая) (*Egretta garzetta*), beluša veľká (volavka biela) (*Casmerodius albus*), labuť hrbozobá (*Cygnus olor*), kačica divá (*Anas platyrhynchos*), chochlačka sivá (*Aythya ferina*), chochlačka vrkočatá (*Aythya fuligula*). V kfdli *Podiceps cristatus* a *Larus sp.* plávajúcom na vode, sme pozorovali 1 exemplár potáplice severskej (*Gavia arctica*). Tento druh sa tu v zimnom období vyskytuje častejšie, ale uprostred leta tu ešte nebol pozorovaný (DANKO in verb.). Jedinec bol vyfarbený v letnom šate, pričom sme ho mali možnosť pozorovať na cca 20 m od brehu. Postupne odplával a vzdialil sa smerom ku stredu nádrže. Pri tomto nezvyčajnom pozorovaní boli prítomní aj viacerí študenti zoológie Prírodovedeckej fakulty UK v Bratislave. Na skalách spevňujúcich teleso hrádze sme našli nevládne ležať jedinca čajky bielohlavej (*Larus cachinnans*). Čajka bola bez vonkajších zranení, ale javila známky vnútorného poškodenia. Zobrali sme ju do tábora, kde jej bola poskytnutá veterinárna pomoc v rámci možností. Išlo o napadnutie tráviacej sústavy. Žiaľ, nepodarilo sa ju uchovať pri živote. Takto získaný biologický materiál posluží aspoň pre muzeálne účely.

Okolie tábora v Choňkovciach - v okolí tábora sme uskutočňovali odchyty spevavcov do ornitologických sietí a následne ich krúžkovali. Počas dňa bola aktivita vtákov veľmi nízka a preto sme sa tejto činnosti venovali najmä v ranných hodinách. Aj tak sme odchytili chudobný počet vtákov niekoľkých druhov: glezg hrbozobý (*Coccothraustes coccothraustes*), vodnár potočný (*Cinclus cinclus*), drozd plavý (*Turdus philomelos*), červienka obyčajná (*Eritacus rubecula*), sýkorka veľká (*Parus major*). Ako zaujímavé druhy pri tábore možno spomenúť muchárika malého (*Ficedula parva*) a d'atla malého (*Dendrocopos minor*). Dravce: myšiak hôrny (*Buteo buteo*), včelár obyčajný (*Pernis apivorus*), jastrab veľký (*Accipiter gentilis*), orol krikľavý (*Aquila pomarina*), sokol lastovičiar (*Falco subbuteo*). Sovy: sova obyčajná (lesná) (*Strix aluco*), myšiarka ušatá (*Asio otus*).

Obdobie tropických horúčav uprostred leta, keď už skončila hniezdna sezóna u vtákov, nie je vôbec priaznivé pre činnosť ornitologickej sekcie. Napriek tomu môžeme skonštatovať, že prínos ornitologickej pre poznanie miestnej fauny vtákov, nebol zanedbateľný. Dôkazom toho je aj objavenie pravdepodobného hniezdiska včelárika zlatého (*Merops apiaster*) pri obci Podhorod' a zistenie letného výskytu vzácneho zatúlanca potáplice severskej (*Gavia arctica*) na Zemplínskej Šírave. Získanie týchto a vyššie spomenutých údajov, sa nám podarilo tiež vďaka záujmu nemenovaných nadšencov z ornitologickej sekcie. Za pomoc a spoločnosť im ďakujeme.

PREHĽAD ODBORNÝCH VÝSLEDKOV BOTANICKEJ SEKcie

Eva SITÁŠOVÁ, Východoslovenské múzeum, Košice

Úvod

Počas XXIII. Východoslovenského tábora ochrancov prírody a krajiny v dňoch 31. 7 – 7. 8. 1999 v k. ú obce Choňkovce na lokalite pod Borolom pracovala botanická sekcia, ktorá si pre svoju činnosť vytýčila:

- oboznámiť sa s botanickými pomermi okolia formou exkurzií do rôznych typov lokalít
- previesť floristický prieskum vyhlásených a navrhovaných chránených území
- vytypovať ďalšie územia s cennou a zaujímavou flórou pre návrh do územnej ochrany.

Pri analýze a hodnotení vegetácie sme postupovali podľa bežných metód botanickej praxe.

Výsledky predkladáme vo forme floristických zápisov.

2. 8. 1999 - krajinný priestor Popričný

Rozsiahle lesné bukové porasty (*Eu-Fagenion*) a vrcholové lúčne ekosystémy (*Nardion*) Popričného a Starého Koňuša.

Floristický zápis č. 1

Lokalita č. 1: lesný biotop - Temľová

Stromové poschodie ovláda *Fagus sylvatica*

Prímes tvoria *Carpinus betulus*, *Acer platanoides*, *Acer pseudoplatanus*, *Tilia cordata*, *Cerasus avium*, *Sorbus aucuparia*

Bylinný podrast tvoria hlavne:

Actea spicata, *Agrostis stolonifera*, *Athyrium filix-femina*, *Asarum europaeum*, *Brachypodium sylvaticum*, *Calamagrostis epigeios*, *Campanula patula*, *Campanula rapunculoides*, *Carex sylvatica*, *Carex pilosa*, *Chrysanthemum corymbosum*, *Chrysosplenium alternifolium*, *Circea lutetiana*, *Cirsium arvense*, *Cirsium vulgare*, *Crepis* sp., *Dactylis glomerata*, *Daphne mezereum*, *Dentaria bulbifera*, *Digitalis grandiflora*, *Dryopteris dilatata*, *Dryopteris filix-mas*, *Epilobium montanum*, *Epilobium parviflorum*, *Eupatorium cannabinum*, *Fragaria vesca*, *Galium odoratum*, *Geranium robertianum*, *Hieracium bauhinii*, *Huperzia selago*, *Hypericum hirsutum*, *Hypericum maculatum*, *Hypochaeris radicata*, *Impatiens noli - tangere*, *Lamium maculatum*, *Leontodon hispidus*, *Leucanthemum album*, *Maianthemum bifolium*, *Melica nutans*, *Melica uniflora*, *Mercurialis perennis*, *Mycelis muralis*, *Omalotheca sylvatica*, *Oxalis acetosella*, *Paris quadrifolia*, *Phegopteris connectillis*, *Plantago media*, *Plantago major*, *Poa gigantea*, *Polygonatum verticillatum*, *Prenanthes purpurea*, *Prunella vulgaris*, *Rosa* sp., *Rubus caesius*, *Rumex conglomeratus*, *Salvia glutinosa*, *Sambucus nigra*, *Sanicula europaea*, *Senecio Fuchsii*, *Stachys sylvatica*, *Stellaria holostea*, *Stenactis annua*, *Tithymalus amygdaloides*, *Tithymalus cyparissias*, *Tussilago farfara*, *Verbascum austriacum*, *Veronica officinalis*

Pramenisko v lesnom biotope je charakterizované druhmi:

Caltha palustris, *Cardamine amara*, *Carex remota*, *Chaerophyllum hirsutum*, *Chrysosplenium alternifolium*, *Clinopodium vulgare*, *Juncus compressus*, *Juncus conglomeratus*, *Juncus effusus*, *Galeopsis speciosa*, *Glechoma hirsuta*, *Luzula luzuloides*, *Lysimachia nemorum*, *Myosotis palustris*, *Ranunculus repens*, *Scirpus sylvatica*, *Scrophularia nodosa*

Sutina v lesnom biotope:

Masový výskyt *Polypodium vulgare* spolu s *Cystopteris fragilis*, *Dryopteris filix-mas*, *Epilobium collinum*, *Gentiana asclepiadea*, *Geranium robertianum*

Floristický zápis č. 2

Lokalita č. 2: Tokárske vrcholové lúky - dolná lúka

Achillea millefolium, *Astrantia major*, *Betonica officinalis*, *Brachypodium pinnatum*, *Briza media*, *Calamagrostis epigeios*, *Campanula patula*, *Campanula persicifolia*, *Carex panicea*, *Carlina aculis*, *Cichorium intybus*, *Dactylis glomerata*, *Dianthus carthusianorum*, *Digitalis grandiflora*, *Filipendula vulgaris*, *Galium mollugo*, *Galium verum*, *Gladiolus imbricatus*, *Hypericum perforatum*, *Iris graminea* subsp. *pseudocyperus*, *Iris sibirica*, *Jacea subjacea*, *Knautia arvensis*, *Lathyrus pratensis*, *Lilium martagon*, *Linaria vulgaris*, *Luzula luzuloides*, *Lysimachia vulgaris*, *Phleum pratense*, *Pimpinella saxifraga*, *Potentilla recta*, *Scabiosa ochroleuca*, *Senecio Fuchsii*, *Silene vulgaris*, *Solidago virgaurea*, *Thalictrum flavum*, *Trifolium repens*, *Vicia cracca*, *Vicia tenuifolia*

Floristický zápis č. 3

Lokalita č. 3: Tokárske vrcholové lúky - horná lúka

Agrostis tenuis, *Betonica officinalis*, *Centaurea scabiosa*, *Coronilla varia*, *Cruciata glabra*, *Daucus carota*, *Festuca pratensis*, *Galium mollugo*, *Gladiolus imbricatus*, *Genista germanica*, *Gymnadenia conopsea*, *Heracleum sphondylium*, *Hypericum maculatum*, *Iris graminea* subsp. *pseudocyperus*, *Iris sibirica*, *Laserpithium latifolium*, *Lathyrus tuberosus*, *Lilium martagon*, *Lotus corniculatus*, *Omalotheca sylvatica*, *Pteridium aquilinum*, *Rubus* sp., *Senecio nemorensis*, *Stellaria graminea*, *Tanacetum vulgare*, *Thalictrum flavum*, *Trifolium montanum*

Floristický zápis č. 4

Lokalita č. 4: vrcholové časti Popričného

Acer pseudoplatanus, *Brachypodium sylvaticum*, *Calamagrostis arundinacea*, *Carex leporina*, *Carex panicea*, *Cerastium holosteoides*, *Dactylis glomerata*, *Galeopsis speciosa*, *Fagus sylvatica*, *Fraxinus excelsior*, *Hypericum maculatum*, *Lilium martagon*, *Millium effusum*, *Senecio nemorensis*, *Sorbus aucuparia*, *Stachys alpina*, *Stellaria media*

Floristický zápis č. 5

Lokalita č. 5: trasa cestou na Koňušské lúky

Achillea millefolium, *Achillea tanacetifolia*, *Allium scorodophrasum*, *Campanula glomerata*, *Campanula patula*, *Carex pilosa*, *Chaerophyllum hirsutum*, *Doronicum austriacum*, *Filipendula ulmaria*, *Galium sylvaticum*, *Geranium phaeum*, *Geranium sylvaticum*, *Gladiolus imbricatus*, *Mentha arvensis*, *Myosotis arvense*, *Pilosella aurantiaca*, *Poa annua*, *Plantago lanceolata*, *Plantago major*, *Ranunculus acris*, *Ranunculus polyanthemus*, *Rumex acetosella*, *Trifolium badium*, *Trifolium pratense*, *Vicia cracca*, *Viola arvensis*

Floristický zápis č. 6

Lokalita č. 6: lúky pod Starým Koňušom

Agrimonia eupatoria, *Anthoxanthum odoratum*, *Astrantia major*, *Bellis perennis*, *Betonica officinalis*, *Betula pendula*, *Campanula glomerata*, *Campanula patula*, *Campanula trachelium*, *Carlina acaulis*, *Carlina vulgaris*, *Centaurea scabiosa*, *Convallaria majalis*, *Corylus avellana*, *Cynosurus cristatus*, *Daucus carota*, *Dianthus carthusianorum*, *Epipactis helleborine*, *Gentiana asclepiadea*, *Gentianella germanica*, *Iris graminea* subsp. *pseudocyperus*, *Jacea subjacea*, *Leontodon hispidus*, *Lilium martagon*, *Lolium perenne*, *Nardus stricta*, *Pilosella officinarum*, *Pimpinella saxifraga*, *Phleum pratense*, *Polygonatum multiflorum*, *Primula veris*, *Pulmonaria obscura*, *Rosa pendulina*, *Rosa pimpinellifolia*, *Saxifraga major*, *Senecio nemorensis*, *Solidago virgaurea*, *Thymus pulegioides*, *Thymus marchallianus*, *Telekia speciosa*, *Tithymalus polychroma*, *Tragopogon orientalis*, *Trisetum flavescens*

Floristický zápis č. 7

Lokalita č. 7: mikromokrína v lúčnom biotope

Achillea millefolium, Caltha palustris, Cirsium arvense, Epilobium roseum, Equisetum palustre, Juncus articulatus, Juncus effusus, Lysimachia nemorum, Lysimachia vulgaris, Lythrum salicaria, Mentha longifolia, Myosotis palustris, Persicaria persicifolia, Scirpus sylvaticus

3. 8. 1999 - krajinný priestor Beňatina

Podhorské lúky na hrebeňových partiách v k. ú. obce Beňatina

Floristický zápis č. 8

Lokalita č. 8: lúčne ekosystémy oproti kameňolomu

Achillea millefolium, Agrimonia eupatoria, Agrostis tenuis, Alopecurus pratensis, Anthemis arvensis, Anthyllis vulneraria, Anthoxanthum odoratum, Arctium minor, Arrhenatherum elatius, Artemisia vulgaris, Astragalus cicer, Astragalus glycyphyllos, Bellis perennis, Betonica officinalis, Brachypodium pinnatum, Campanula glomerata, Campanula patula, Campanula rapunculoides, Campanula trachelium, Calamagrostis epigeios, Carex panicea, Centaurea phrygia, Centaurium erythraea, Centaurea jacea, Cerastium holosteoides, Chaerophyllum hirsutum, Cichorium intybus, Cirsium arvense, Clematis vitalba, Clinopodium vulgare, Convolvulus arvensis, Coronilla varia, Cuscuta epithymum, Cuscuta europaea, Dactylis glomerata, Daucus carota, Dianthus deltoides, Dorycnium herbaceum, Erigenon canadense, Eryngium planum, Euphrasia rostkoviana, Filipendula vulgaris, Galium cynanchicum, Galium verum, Genista tinctoria, Genista germanica, Holcus lanatus, Hypericum maculatum, Hypericum perforatum, Hypochaeris radicata, Leontodon hispidus, Leucanthemum album, Linum catharticum, Lolium perenne, Lotus corniculatus, Lysimachia nemorum, Medicago falcata, Myosotis arvensis, Ononis arvensis, Origanum vulgare, Phelum arvensis, Pimpinella saxifraga, Plantago lanceolata, Plantago major, Plantago media, Polygala vulgaris, Potentilla erecta, Primula veris, Prunella vulgaris, Pseudolysimachion spicatum, Ranunculus acris, Ranunculus polyanthemus, Rhinanthus minor, Salvia pratensis, Salvia verticillata, Scabiosa ochroleuca, Senecio errucifolius, Solidago virgaurea, Stellaria graminea, Teucrium chamaedrys, Thymus sp., Tithymalus cyparissias, Tragopogon orientalis, Trifolium alpestre, Trifolium dubium, Trifolium montanum, Trifolium pratense, Trifolium repens, Trifolium rubens, Valeriana officinalis, Veronica chamaedrys, Vicia cracca

Floristický zápis č. 9

Lokalita č. 9: mikromokrína pri potoku

Alopecurus pratensis, Carlina vulgaris, Carex remota, Epilobium palustris, Equisetum palustre, Eupatorium cannabinum, Juncus effusus, Mentha longifolia, Lycopodium europaeus, Lysimachia vulgaris, Salvia verticillata, Salvia pratense, Scirpus sylvaticus

4. 8. 1999 - krajinný priestor Dúbravka - Domanický les - Makoviny - Červená hora

(lesné ekosystémy, mokradňové ekosystémy, kultúrna krajina, podmáčané biotopy)

Floristický zápis č. 10

Lokalita č. 10: opustené ovocné sady pri Petrovciach, využívané ako pasienky

Achillea millefolium, Agrostis tenuis, Artemisia vulgaris, Arrhenatherum elatior, Astragalus glycyphyllos, Betonica officinalis, Briza media, Clinopodium vulgare, Centaurium erythraea, Centaurea phrygia, Cichorium intybus, Dactylis glomerata, Crepis mollis, Daucus carota, Erigenon canadense, Falopia dumetorum, Galium verum, Genista tinctoria, Geum urbanum, Geranium pratense, Heracleum sphondylium, Hieracium pilosella, Hypericum perforatum, Knautia arvensis, Leontodon hispidus, Lotus corniculatus, Origanum vulgare, Pimpi-

nella saxifraga, Phleum pratense, Plantago media, Plantago lanceolata, Poa pratensis, Prunella vulgaris, Ranunculus acris, Ranunculus polyanthemus, Senecio errucifolius, Seseli austriacum, Seseli hippomarathrum, Solidago virgaurea, Stellaria graminea, Tithymalus cyparissias, Thymus sp., Torilis japonica, Trifolium pratense, Trifolium repens

Floristický zápis č. 11

Lokalita č. 11: cestou na Močidlá

(zápis pri lesnej ceste a na priľahlých lúkach (as. *Agrostietum*)

Achillea millefolium, Agrostis stolonifera, Arrhenatherum elatius, Anthoxanthum odoratum, Atropa bella-donna, Calamagrostis epigeios, Calamagrostis villosa, Campanula rapunculoides, Carex vesicaria, Carlina vulgaris, Centaurium erythraea, Cirsium arvense, Clinopodium vulgare, Cucubalus baccifer, Cichorium intybus, Cynosurus cristatus, Daucus carota, Echium vulgare, Erigenon canadense, Epilobium hirsutum, Epilobium parviflora, Epilobium montanum, Equisetum sylvatica, Euphrasia rostkoviana, Galium verum, Geranium pratense, Hieracium pilosella, Hypericum hirsutum, Hypericum perforatum, Juncus conglomeratus, Linaria vulgaris, Lotus corniculatus, Lysimachia vulgaris, Malachium aquaticum, Mentha arvensis, Mycelis muralis, Odontites serotina, Omalotheca sylvatica, Origanum vulgare, Phleum pratense, Plantago media, Poa pratensis, Poa remota, Potentilla recta, Prunella vulgaris, Pyrus pyraster, Rosa canina, Salvia glutinosa, Scrophularia nodosa, Senecio Fuchsii, Seseli austriacum, Setaria viridis, Solidago virgaurea, Stachys sylvatica, Symphytum tuberosum, Tanacetum vulgare, Taraxacum officinale, Thymus marschallianus, Thymus pulegioides, Thymus vulgaris, Tithymalus cyparissias, Trifolium arvense, Trifolium badium, Trifolium pratense, Valeriana officinalis, Vicia sylvatica, Veronica chamaedrys, Veronica officinalis, Xanthoxalis europaea

Floristický zápis č. 12

Lokalita č. 12: cestou na Močidlá terénna depresia so stálou vodnou plochou

Aegopodium podagraria, Alisma plantago - aquatica, Angelica sylvestris, Anthriscus sylvestris, Bidens frondosa, Campanula patula, Carex vesicaria, Eleocharis palustris, Galeopsis pubescens, Heracleum sphondilium, Impatiens glandulifera, Juncus articulatus, Juncus buffonius, Juncus compressus, Juncus conglomeratus, Juncus effusus, Leontodon hispidus, Lysimachia nemorosa, Lysimachia vulgaris, Lythrum salicaria, Melampyrum nemorosum, Mentha aquatica, Prunella vulgaris, Ranunculus sceleratus, Ranunculus repens, Salix caprea, Salix pentandra, Salix purpurea, Scirpus sylvaticus, Torilis japonica, Typha angustifolia, Urtica dioica

Floristický zápis č.13

Lokalita č. 13: lúčny biotop na lokalite Husák - plocha čiastočne využívaná ako skládka dreva a vegetačne prevláda as. *Calamagrostietum*.

Achillea millefolium, Agrimonia eupatoria, Agrostis tenuis, Annagalis arvensis, Anthemis arvensis, Arrhenatherum elatior, Artemisia vulgaris, Calamagrostis epigeios, Carlina vulgaris, Centaurea jacea, Cichorium intybus, Cirsium arvense, Clinopodium vulgare, Coronilla varia, Dactylis glomerata, Daucus carota, Fragaria vesca, Galium verum, Genista tinctoria, Knautia arvensis, Medicago lupulina, Mellilotus albus, Pastinaca sativa, Pimpinella saxifraga, Poa pratensis, Ranunculus acris, Rubus sp., Setaria viridis, Solidago virgaurea, Stenactis annua, Trifolium arvense, Trifolium pratense, Trifolium repens, Urtica dioica, Veronica chamaedrys, Xanthoxalis fontata, Thymus sp.

5. 8. 1999 - Prírodná rezervácia Lysá

Územie 1,5 km od obce Podhorod'. Rozloha 3.95 ha. Izolovaný výskyt duba mnohoplochého spolu so vzácnymi lesnými rastlinnými spoločenstvami na extrémnych svahoch.

Floristický zápis č. 14

Lokalita č. 14: lesný biotop s bylinným podrastom

V stromovom poschodí dominuje *Fagus sylvatica*, miestami prímies *Quercus polycarpa*.

Bylinný podrast tvoria:

Achillea millefolium, *Achillea tanacetifolia*, *Actea spicata*, *Adoxa moschatellina*, *Aegopodium podagraria*, *Ajuga reptans*, *Aposeris foetida*, *Aruncus sylvstris*, *Asarum europaeum*, *Astragalus glycyphyllos*, *Athyrium filix-femina*, *Atropa bella-donna*, *Brachypodium sylvaticum*, *Buglossoides purpureocaerulea*, *Calamagrostis arundinacea*, *Campanula persicifolia*, *Campanula rapunculoides*, *Campanula trachelium*, *Carex sylvatica*, *Cephalanthera longifolia*, *Chamaeneirion angustifolium*, *Circaea lutetiana*, *Clinopodium vulgare*, *Clematis vitalba*, *Cornus mas*, *Dactylis glomerata*, *Dentaria bulbifera*, *Dryopteris filix-mas*, *Epipactis helleborine*, *Fagopyron repens*, *Fragaria vesca*, *Galium crutiata*, *Galium sylvaticum*, *Galeopsis pubescens*, *Glechoma hirsuta*, *Geranium robertianum*, *Hieracium sylvaticum*, *Hypericum montanum*, *Hypericum perforatum*, *Iris graminea subsp. pseudocyperus*, *Lathyrus niger*, *Lathyrus vernus*, *Lembotropis nigricans*, *Leucanthemum album*, *Luzula luzuloides*, *Melampyrum nemorosum*, *Mellitis melisophyllum*, *Mycelis muralis*, *Origanum vulgare*, *Poa nemoralis*, *Polygonatum latifolium*, *Poa pratensis*, *Platanthera chlorantha*, *Pseudolysimachion spicatum*, *Rosa pendulina*, *Rubus sp.*, *Salvia glutinosa*, *Sanicula europaea*, *Sedum telepium*, *Senecio nemorensis*, *Stellaria nemorosa*, *Tanacetum corymbosum*, *Tithymalus amygdaloides*, *Tithymalus cyparissias*, *Torylis japonica*, *Urtica dioica*, *Veronica officinalis*, *Vincetoxicum hirundinaria*, *Viola reichenbachiana*

Floristický zápis č. 15

Lokalita č. 15: skalky v lesnom komplexe PR

Asplenium ruta-muraria, *Asplenium serpentrionale*, *Cystopteris fragilis*, *Chelidonium majus*, *Epilobium montanum*, *Galium odoratum*, *Lembotropis nigricans*, *Melica uniflora*, *Mercurialis perennis*, *Polypodium vulgare*, *Pulmonaria obscura*, *Teucrium chamaedrys*

Floristický zápis č. 16

Lokalita č. 16: PR Podhorod'ský hradný vrch

Prírodná pamiatka, ktorá stojí na tvrdoši, ktorý je súčasťou bradlového pásma. Rastlinné spoločenstvá sú teplo, sucho a vápnomilné.

Acinos arvensis, *Achillea millefolium*, *Allium scorodoprasum*, *Alyssum saxatile*, *Anthemis tinctoria*, *Anthoxanthum odoratum*, *Anthyllis vulneraria*, *Arrhenatherum elatior*, *Asperula cynanchica*, *Asplenium ruta-muraria*, *Betonica officinalis*, *Brachypodium pinnatum*, *Briza media*, *Calamintha acinos*, *Calamintha clinopodium*, *Campanula persicifolia*, *Campanula patula*, *Centaurea scabiosa*, *Clematis vitalba*, *Coronilla varia*, *Corylus avellana*, *Cuscuta europaea*, *Dianthus armeria*, *Dianthus carthusianorum*, *Echium vulgare*, *Festuca pseudodalmanica*, *Fragaria vesca*, *Galium cynanchicum*, *Galium glaucum*, *Galium mollugo*, *Gentiana crutiata*, *Geranium robertianum*, *Geranium sanguineum*, *Geum urbanum*, *Hieracium bauhinii*, *Hieracium pilosella*, *Hypericum perforatum*, *Knautia arvensis*, *Leontodon hispidus*, *Ligustrum vulgare*, *Lilium perenne*, *Medicago lupulina*, *Melampyrum nemorosum*, *Medicago falcata*, *Origanum vulgare*, *Poa pratensis*, *Phleum pratense*, *Pimpinella saxifraga*, *Pinus nigra*, *Plantago lanceolata*, *Plantago media*, *Plantago major*, *Polygala vulgaris*, *Polygonatum odoratum*, *Potentilla erecta*, *Potentilla recta*, *Potentilla argentea*, *Primula veris*, *Prunus spinosa*, *Pyrus pyraeaster*, *Rhinanthus minor*, *Rosa canina*, *Salvia pratensis*, *Salvia verticillata*, *Sanguisorba minor*, *Scabiosa ochroleuca*, *Sedum acre*, *Sedum telepium*, *Senecio erucifolius*, *Silene inflata*, *Swida sanguinea*, *Teucrium chamaedrys*, *Teucrium montanum*, *Tithymalus cyparissias*, *Thymus vulgaris*, *Thymus marchallianus*, *Thymus pannonicus*, *Thymus*

pulegioides, Tragopogon orientalis, Verbascum austriacum, Verbascum lychnitis, Veronica chamaedrys, Veronica austriaca, Vicia tenuifolia, Vincetoxicum hirundinaria, Viola sp.

Floristický zápis č. 17

Lokalita č. 17: Podhorod'ský hradný vrch - opustený vápencový kameňolom

Sukcesia botanických druhov v lomovej stene.

Achillea millefolium, Anthyllis vulneraria, Artemisia vulgaris, Betula pendula, Campanula glomerata, Campanula persicifolia, Carlina vulgaris, Centaurea jacea, Coronilla varia, Daucus carota, Erigenon canadensis, Euphrasia rostkoviana, Frangula alnus, Galeopsis pubescens, Geranium pyrenaicum, Geranium robertianum, Leucanthemum album, Linum catharticum, Medicago lupulina, Melilotus albus, Origanum vulgare, Pastinaca sativa, Rumex acetosella, Salvia verticillata, Sedum maximum, Sedum sexangulare, Tanacetum vulgare, Taraxacum officinale, Trifolium pratense, Tussilago farfara, Vicia tenuifolia

6. 8.1999 – Choňkovce

Lokalita č. 18: Choňkovce – opustený andezitový lom

Vyťažený priestor (150x100 m) so stálou vodnou plochou. Voda zaplavila prvú etáž lomu. Dnes slúži vodná plocha ako napájadlo pre kravy. Ostatné lomové poschodia postupne zarastajú pionierskymi botanickými druhmi.

Botanické druhy tvoriace pobrežný litorál:

Achillea millefolium, Alisma plantago-aquatica, Bidens frondosa, Bidens tripartita, Calamagrostis epigeios, Carex gracilis, Carex echinata, Dianthus armeria, Dianthus deltoides, Daucus carota, Eleocharis acicularis, Eleocharis palustris, Hypericum tetrapterum, Juncus acutiflorus, Juncus effusus, Juncus conglomeratus, Juncus compressus, Linaria vulgaris, Lycopus europaeus, Lysimachia vulgaris, Lythrum salicaria, Mentha aquatica, Mentha arvensis, Pastinaca sativa, Poa palustris, Populus tremula, Potamogeton natans, Potamogeton lutescens, Ranunculus sceleratus, Salix alba, Salix caprea, Salix fragilis, Scirpus sylvaticus, Tussilago farfara, Typha angustifolia, Typha latifolia, Typha Laxmanii, Veronica beccabunga

Botanické druhy v lomovej stene a manipulačnom priestore celého lomu:

Achillea millefolium, Agrostis stolonifera, Alysum alyssoides, Artemisia vulgaris, Astragalus glycyphyllos, Betula pendula, Calamintha clinopodium, Campanula rapunculoides, Campanula patula, Capsella bursa pastoris, Carlina vulgaris, Centaurea jacea, Cerasus avium, Cichorium intybus, Cirsium vulgare, Chamaenerion angustifolia, Chrysanthemum serpotinum, Clematis vitalba, Convolvulus arvensis, Coronilla varia, Daucus carota, Dianthus armeria, Dianthus deltoides, Dorycnium herbaceum, Dryopteris filix-mas, Echium vulgare, Echinochloa crus-gali, Epilobium hirsutum, Epilobium roseum, Erigenon canadense, Euphrasia rostkoviana, Festuca rubra, Fragaria moschata, Galium cynanachicum, Galium mollugo, Galium verum, Geranium pyrenaicum, Geranium robertianum, Hieracium pilosella, Hipochaeris radicata, Hypericum perforatum, Hypericum tetraspermum, Inula conyza, Knautia arvensis, Lactuca perennis, Lembotropis nigricans, Ligustrum vulgare, Lotus corniculatus, Lupinus vulgaris, Lysimachia nummularia, Melandryum album, Melilotus albus, Melilotus officinalis, Mycelis muralis, Origanum vulgare, Phleum pratense, Plantago lanceolata, Plantago media, Plantago major, Poa annua, Poa pratensis, Poplygonum aviculare, Populus alba, Potentilla erecta, Prunus spinosa, Pseudolysimachion spicatum, Quercus robur, Rosa sp., Rubus caesius, Rumex acetosella, Salix purpurea, Sanguisorba minor, Scabiosa ochroleuca, Scrophularia nodosa, Sedum acre, Sedum telephium, Sedum maximum, Setaria viridis, Senecio vulgaris, Silene vulgaris, Solidago virgaurea, Sonchus oleraceus, Stenactis annua, tanacetum vulgare, Taraxacum officinale, Thlapsi arvensis, Thymus marschalianus, Thymus vulgaris, Thymus pulegioides, Trifolium arvensis, Trifolium badium, Trifolium repens, Trifolium rubens, Tussilago farfara, Verbascum austriacum, Verbascum phlomoides, Vicia cracca, Vincetoxicum hirundinaria, Viola arvensis, Xanthoxalis dillenii

Súčasne sme počas týchto dní mapovali aj výskyt invázne sa správajúcich botanických druhov a zaznamenali sme:

Fallopia sachalinensis - Choňkovce, Beňatina, Priekopa, Petrovce, Podhorod', Sobrance, Orechová, Tibava pri ceste v horeuvedených dedinách resp. v predzáhradkách domov

Impatiens glandulifera - bohaté kolónie sa tiahnu pri koryte bezmenného potoka smerom na Močidlá

Echinocystis lobata - Beňatina

Zoznam chránených rastlín na sledovaných lokalitách podľa vyhlášky Ministerstva ŽP SR č. 93/1999 Z. z. (v zátvorke číslo lokality)

Centaureum erythraea (8,10,11)

Cephalanthera longifolia (14)

Convallaria majalis (6)

Epipactis helleborine (6,14)

Gladiolus imbricatus (2,3)

Gymnadenia conopsea (3)

Huperzia selago (1)

Iris graminea subsp. pseudocyperus (2,3,6,14)

Iris sibirica (2,3)

Lilium martagon (2,3,4,6)

Platanthera chlorantha (14)

Odporúčania

• Pásienky v k. ú. obcí, využívať naďalej doterajším spôsobom t.j. extenzívnou pastvou hovädzieho dobytku. Zabezpečuje sa tak floristická pestrosť územia.

• Skalné bralá (Beňatina, Podhorod') majú estetickú krajinársku hodnotu, ktorá je zvýraznená bohatým xerotermným vegetačným krytom.

• Lesné komplexy bučín v lokalitách Popričný, Červená hora, hodnotíme ako zachovalé lesné celky s vysokými ekologickými hodnotami. Zachovať doterajší spôsob hospodárenia.

• Vrcholové lúky na lokalite Tokárska, Starého Koňuša, Červenej hory udržiavať doterajším spôsobom hospodárenia (pastva). Zabezpečiť sa diverzita rastlín a týmto aj management pre ohrozené druhy:

• zraniteľné druhy (VU) na lokalitách sú: *Gladiolus imbricatus*, *Iris sibirica*, *Iris graminea subsp. pseudocyperus*, *Thalictrum flavum*

- kriticky ohrozený druh, zriedkavý: *Gymnadenia conopsea*

- menej ohrozený: *Lilium martagon*

• V chránených územiach dodržiavať pravidlá ochrany prírody.

POZNÁMKY Z ČINNOSTI GEOLOGICKEJ SEKcie

RNDr. Miroslav Fulín, CSc., Východoslovenské múzeum, Košice

Práca geologickej sekcie spočívala v poznávaní geologických zaujímavostí bezprostredného okolia tábora. Aj keď jej činnosť mala iba popisný charakter, ako tradične, patrila aj tentoraz k atraktívnym odborným sekciám a činnostiam. Svedčí o tom počet záujemcov o geologické vychádzky. K aktívnym spolupracovníkom ako zvyčajne v posledných rokoch patrili mladí amatérski bádatelia prírody z Bardejova Jaro Ilek a Dano Grul'a, ktorí svojím profesionálnym prístupom môžu byť príkladom ostatným mladým záujemcom o prírodovednú činnosť. Z poznatkov získaných štúdiom územia predkladáme správu o stave navštívených lokalít. Môže slúžiť ako geologický sprievodca územím.

Územie spadajúce do záujmovej oblasti geologickej sekcie predstavovala časť Vihorlatských vrchov a Beskydského predhoria severovýchodne od Sobraniec. Jeho veľkosť bola daná prirodzenou dostupnosťou účastníkov tábora, preto tvorilo len obmedzený priestor v okolí tábora. Napriek tejto skutočnosti bolo možné oboznámiť sa s najstarším horninovým prostredím územia, ktoré vzniklo pred 185 miliónmi rokov po najmladšie, štvrtohorné typy hornín.

Tab. č. 1: Chronostratigrafické zaradenie horninových typov do geologických útvarov a veku (v miliónoch rokov)

Éra	Periód	Epocha	Vek	Typ hornín
Štvrtohory	Holocén		1 - 0	deluviálne a aluviálne hliny, piesky, štrky
	Pleistocén			eolicko-deluviálne sedimenty, sprašové hliny, fluviaálne sedimenty, sladkovodný vápenc travertín, travertínové penovce
Tret'ohory	Neogén		25 - 1	hruboporfýrický leukokrátny andezit, epiklastické vulkanické brekcie a konglomeráty, ryodacitové extruzívne teleso
	Paleogén	oligocén	75 - 25	ílovce, konglomeráty a mikrokonglomeráty
		eocén		pieskovce, ílovce, zlepenca, flyšové súvrstvie s prevahou pelitov, vložkami červených ílovcov, karbonátových zlepenecov, karbonatické pieskovce, ílovce, zlepenca
Druhohory	Krieda	vrchná	145 - 75	jarmutské vrstvy - pieskovce, zlepenca, ílovce púchovské slieňa, slieňovce
	Jura	malm	185 - 145	zelené a červenohnedé radiolarity, radiolaritové vápence
		doger		čorstynske vápence, hľuznaté vápence s faunou amonitov
		lías		svetlé a červené krinoidové vápence
			tmavé ílovce s faunou pyritizovaných amonitov, pelokarbonáty	
				jemnopiesčité ílovce, škvritné piesčité vápence

Opustený kameňolom Choňkovce

Prístupová cesta do kameňolomu odbočuje vľavo zo štátnej cesty III. triedy Choňkovce – Koňuš. Je dlhá cca 1,5 km a vysypaná makadamom. Po príchode na okraj kameňolomu nás zaujme vodou zaplavené najspodnejšie poschodie. V súčasnosti je to jazierko o rozmeroch 80x100 m. Rovnako veľké je aj vyššie, tretie poschodie. Výbežkami skalnej sutiny pozvoľna prechádzajúce do druhého poschodia kameňolomu. Najvyššie, posledné ťažené poschodie zakrýva vegetácia. Na báze poschodí, v plytčinách, vystupujú vodou zaliate jazierka a mokrinky. Nápadnými útvarmi v kameňolome sú stĺpovite vystupujúce masívne skalné bloky lavicovite usporiadanej horniny s dokonale vyhladenými lomovými stenami.

Charakteristickou horninou je pyroxenický andezit Koňušského komplexu. Jeho vek, zistený radiometricky, je $11,4 \pm 0,7$ mil. rokov (sarmat). Podložie tvoria efuzívno-explozívne andezitové komplexy. Vystupujú v dolnej časti kameňolomu ako hrubé vulkanoklastiká. Tvoria ich šošovkovité telesá hrubého, tmavého, masívneho andezitodacitu až dacitu s charakteristickým bôbovým rozpadom. V nadloží vystupujú, a pre tento kameňolom sú charakteristické, lávové prúdy pyroxenických andezitov a tufov rôzneho rozsahu a hrúbky s doskovitou až lavicovitou odlučnosťou. Ich charakter svedčí o rýchlom tuhnutí tečúcej lávy vo vodnom prostredí vtedajšieho, sarmatského mora. Na plochách vrstevnatosti dnes vystupujú zreteľné kryštalické zoskupenia minerálu psilomelán (wad) v tvare vetvičiek, kríčkov, hviezdičiek. Miestami v kameňolome nájdeme silne porózne, penovité vyvrženie lávy.

Hradné bralo Podhorod'

Na hornom konci obce majestátne čnie výrazné skalné bralo. Je súčasťou bradlového pásma. Tvorené je masívnym sivým, ružovkastým až svetložltým, stredne zrnitým krinoidovým vápencom so skamenelinami brachiopodov. Vek horniny je stredná jura. Bralo bolo od štátnej cesty ťažené jednoetážovým kameňolomom. Jeho lomová stena má dnes výšku 60 m a šírku 70 m. Kolmo vztýčené lavice vápenca zvetrali do úzkeho skalného chrbta. Na vrchol vedie menej náročná prístupová cesta iba po obvode z juhovýchodnej strany. Cestou hore je možné prezrieť si puklinovú jaskynku a na vrchole aj zbytky po opevnení tunajšieho hradu.

Z Podhorode sa presunieme juhovýchodným smerom na hrebeň kopca pred obcou Beňatiná. Vľavo na nápadne obnaženom kopci stojí televízny a rozhlasový vykrývač. Pod ním vystupuje odkryv sivých a zelenkavých slieňovcov, slieňov a jemnozrnných pieskovcov vrchnej kriedy.

Beňatiná

Z obce Beňatiná vystúpime po štátnej ceste III. triedy Beňatiná – Inovce na vrchol. Takmer dokonalý výhľad na vrchole do okolitej krajiny poskytuje možnosť štúdia širších geologických pomerov územia. Prevažnú časť územia tvoria zalesnené chrbty okolitých vrchov. Tvorené sú drobnou až hrubo úlomkovitými epiklastickými brekciami, zlepcami a redeponovanými tufmi pyroxenických andezitov v okrajových častiach sopiek na svahoch sopečných kužeľov.

Odlišne nápadný charakter zaujímajú obnažené vrcholy okolitých kopčekov. Tiahnú sa od obce Podhorod' za obec Beňatiná. Sú to výstupky bradiel bradlového pásma tvorené jurskými a kriedovými usadeninami. Tie neboli prekryté lávovými prúdmi pri sopečnej činnosti v neogéne preto sa dnes vynímajú v teréne.

Zastávka pri Beňatínskom travertíne

Zo sedla zostúpime naspäť do ostrej zákruty cesty a pokračujeme lesnou asfaltovou cestou po vrstevnici. Na ľavej strane na začiatku cesty v záreze nápadne vystupujú tzv. proč-

ské vrstvy magurského paleogénu. Sú reprezentované jemnozrnné karbonatické pieskovce, vápnité ílovce s úlomkami rias, organických vápnitých schránok numulitov, inoceramov a pod. V pokračovaní cesty, cca po 1km, nás zaujme v záreze svahu stekajúca voda, miesto našej zastávky. Je to prírodný výtvar označený tabuľou štátnej ochrany prírody ako chránený výtvar Beňatínsky travertín. Voda, ktorá pramení powyše zárezu cesty z karbonatických hornín v prostredí poruchovej zóny na styku Vihorlatských a Humenských vrchov je silne obohatená o zložku $\text{Ca}(\text{HCO}_3)_2$. Stekaním po svahu, predmetoch a rastlinách tu rastúcich odparovaním vytvára travertínové sintre. Sfarbené sú do biela až sivohneda od mechanických prímiesí a hlinitej substancie. Miestami obsahujú odtlačky listov drevín tu rastúcich *Acer sp.*, *Quercus sp.*, *Corylus* a pod. Tvorba travertínu tu prebieha od začiatku štvrtohôr. Je to zaujímavá ukážka tvorby najmladšieho druhu horniny – travertínu – vo východnej časti Slovenska.

Z tohoto miesta pokračujeme ešte desiatku metrov po ceste a prvou odbočkou vpravo zídeme k potoku. Po prechode potoka chodníkom doprava zostupujeme lúkami do otvorenej krajiny. Tu zabočíme doľava a lúkami vystúpime na hrebeň kopca.

Jaskyne pri Beňatinej

Chodníčkom medzi lieskami vojdeme do zalesnenej čiapky kopca, druhej na hrebeni od kameňolomu. V lesnom poraste tu vystupujú skalné bralá. Na ich úpäti existujú dva otvory do podzemia. Sú to otvory do jaskýň Vyšná hurka I. a II.. Jaskyne sú charakteru rozsadinovo–korózne–rútivého, vytvorené v systéme puklín druhohorných vápencov procesom krasovatenia. Dĺžka prvej je 55m a hĺbka 24,5 m a dĺžka druhej 8 m. Rovnako, ako travertín, aj ony predstavujú ojedinelý geologický útvar v tejto časti územia.

Kameňolom Beňatina

Pri zostupe na hrebeň, nad kameňolomom, upúta nás v chodníku vyšľapanom kopytami hovädzieho dobytky sivočierny íl a v ňom oblo opracované kusy na povrchu žltohnedého vápenca diskovitého tvaru. Sú to pelokarbonáty. V ich modrosivom vnútri nájdeme pyritizované schránky druhohorných fosílnych organizmov. Ďalej zostupujeme pravou stranou po starej prístupovej ceste do kameňolomu.

Ak máme vybavené povolenie na vstup do kameňolomu od súčasného užívateľa vstupujeme aj z dôvodov bezpečnosti do kameňolomu prístupovou cestou. Hneď v záreze cesty nás pri detailnejšom skúmaní na ľavej strane zaujmú takmer kolmo vztýčené lavice hornín decimetrovej hrúbky. Sú to sivozelené, slienité a piesčité škvrnité, lavicovité, ílovité vápence spodnojurského veku s množstvom dosť zle zachovaných fosílnych schránok amonitov. Na severnej strane kameňolomu vystupuje v šírke 5m súvrstvie jemne piesčitých ílov, ílovcov a glaukonitických pieskocov. Nápadnými a makroskopicky zreteľnými sú tu schránky a jadrá belemnitov. Dosahujú dĺžku aj 10 cm. Okrem nich nájdeme sa vo vyvetraných polohách tmavohnedé amonity do veľkosti desaťhaliernika s bielymi kalcifikovanými septami. Výnimočne sa nájdeme dokonalo zachované stonky krinoidov i zuby žralokov.

Prevažnú časť horninového prostredia v kameňolome tvoria svetlé a červené krinoidové vápence z obdobia jury. Tvorí ho približne 80 m hrubé súvrstvie červených, sivozelených lavíc hrubých od 20 cm do 80 cm. Lavice vápencov sú s medzivrstvičkami sivozelených ílovcov miestami s hľuzami čiernych rohocov. Sú masívne s makroskopicky vystupujúcimi článkami a úlomkami ľalioviek a drobnými úlomkami svetložltých dolomitov. Čelnú stenu kameňolomu tvorí kolmo vztýčená vrstva hľuznatých, čorstýnskych vápencov. Na ploche sú dobre viditeľné, do priestoru vystupujúce, oblé jadrá fosílnych organizmov. Medzi nimi sú zreteľné, až nápadne veľké jadrá amonitov o priemere aj 40 cm. Ich nie častý výskyt je dôvodom úvahy o potrebe sanačného odberu pred vyťaženie, pre niektoré z múzeí na Slovensku. Na lomovej stene nátekami hrdzavočervených železitých roztokov ako produktov zvetrávania

je zaujímavý vykreslený obrys pripomínajúci „rybu“ ichtyosaura, hlavou ponorenou dolu, do sutiny. Ľavú, zosuvovú časť kameňolomu tvoria čierne, modrosivé až tmavosivé ílovce s množstvom silne hrdzavých pyritových konkrécií, pelosideritov a kryštálkami kalcitu na puklinách.

Lokalita Beňatínska voda

Pri spiatočnej ceste pred obcou Beňatina zabočíme vľavo a lesnou cestou pokračujeme údolím potoka Beňatínska voda. Po cca 1 km pešej túry na ľavej strane údolia vystupuje opustený kameňolom. Tu na styku beňatínského paleogénu a bradlového pásma vystupuje na povrch extruzívne teleso granatického ryodacitu. Toto teleso vystupuje v podloží produktov stratovulkánu Popriečny, ktoré ho pokrývajú vo východnej časti. Vek horniny je stanovený na 12 miliónov rokov, čo je stredný neogén. Ryodacit má hrubostĺpcovitú odlučnosť, v okrajovej časti je tmavý s fluidálnou štruktúrou. Textúra horniny je riedkoporfýrická s milimetrovými výrastlicami živca a kremeňa.

Literatúra

LEŠKO, B., SAMUEL, O., 1960: Geológia bradlového pásma pri Podhorodi. Geologické práce, Zprávy 20, Bratislava, str. 139 – 150.

ŽEC, B. a kol. 1997: Vysvetlivky ku geologickej mape Vihorlatských a Humenských vrchov. Geologická služba SR, Vydavateľstvo Dionýza Štúra, Bratislava

Záver **ÚVODU** – pokračovanie zo strany 4

- ❖ **Entomologická sekcia:** zistené výskyty teplomilných druhov svedčia o ich posune na sever napr. modlivka a križiak pásavý. Z motýľov sa na území vyskytuje druh perlovca známy zatiaľ len na málo lokalitách Slovenska. Potešiteľný je výskyt všeobecne ustupujúcich druhov, ako je bábočka žihľavová a ohniváček veľký.
- ❖ **Geologická sekcia:** boli identifikované unikátne ukážky amonitov (priemer až 0,5 m) v lomovej stene Beňatínskeho lomu – vhodné ako učebnicový príklad pre terénnu výučbu v rámci enviromentálnej výchovy.
- ❖ **Mykologická sekcia:** v pomerne suchom priestore okolitých lesov boli nájdené množstvá vzácných druhov – hríb purpurový, hríb kráľovský, kozák hrabový, sírniky, hríb dubový, sedem druhov plávok a mimoriadne vzácny a chránený druh muchotrávky cisárskej.

Na úseku praktickej činnosti, cez **sekciiu POP**, bolo realizované o.i. čistenie sýtoku Podhorod'skej a Beňatínskej vody, vybudovaný drevený prechod cez Sobranecký potok, zrekonštruovaná studnička „Pod Borolom“ a vyčistenie chodníčka ku hradu Borolo.

Nie je zanedbateľné ani enviromentálne pôsobenie najmladších účastníkov TOP – prostredníctvom **detskej sekcie** a tiež na miestnych obyvateľov (besedy, dia-pásma). Detská sekcia poznávala rastlinné a živočíšne druhy cez odborníkov v jednotlivých sekciách a prostredníctvom výstaviek. V spolupráci so sekciiou praktickej ochrany prírody, členovia detskej sekcie veľmi intenzívne pomáhali pri rekonštrukcii studničiek a čistení potoka.

Zabezpečená bola aj široká medializácia tejto akcie (rozhlas, televízia, denníky) pred i počas TOP. Doteraz snáď najrozsiahlejšia. Počasie účastníkom prišlo až na záver TOP-u, ktorý prebiehal za lejaka a vytrvalého dažďa, ale to účastníkom nevadilo, ani hosťom a ani domácej folklórnej skupine, ktorá sa prišla s nami rozlúčiť krásnym programom pod natiahnutou celtou. Chutil aj záverečný guláš.

Na TOP-e sa zišla vynikajúca partia ľudí, ktorí mali chuť niečo urobiť pre prírodu. Účasť bola rôznorodá z hľadiska odbornosti i z hľadiska veku. Najmladší účastník bol z Humenného, mal 1,5 roka a najstarší pán Dubovský zo Žiliny mal 89 rokov. Bola aj vynikajúca atmosféra. Určite na tom má nemalú zásluhu tím, ktorí TOP pripravoval a zabezpečoval celý jeho chod. No predovšetkým to bola mimoriadna ochota miestnych činovníkov na čele so starostom Jankom Skybom, za čo mu patrí veľká vďaka. Nech mu to dlho „starostuje“ a s ním i jeho nezabudnuteľnej pesničke „Pobili me včera“.

Poďakovanie patrí všetkým sponzorom, organizáciám a jednotlivcom, ktorí pomohli finančne, materiálne alebo inak, čím umožnili zorganizovať toto podujatie. Zároveň treba poďakovať celému prípravnému výboru, že jeho členovia mali odvahu, našli silu, chuť aj ochotu pripraviť prakticky „z nuly“ XXIII. VS TOP s medzinárodnou účasťou. Najmä však vďaka všetkým, ktorí ste na tábor prišli a Východoslovenské TOP-y ste si obľúbili, pretože bez Vás by TOP nemohol existovať.

Dovidenia budúci rok v Gelnickom okrese.

Milan Murín

SPONZORI XXIII. VS TOP-u:

LESY š.p. Košice, Správa lesov Porúbka

LESY š.p. Košice, vykonávajú správu štátneho lesného majetku na území Košického kraja. Správa lesov Porúbka, nižšia organizačná jednotka, zabezpečuje túto činnosť na výmere 8,400 ha lesného fondu.

AQUING, spol. s r.o., Hroncova 5, Košice, tel.: 095/6323658

Firma vznikla v roku 1990 pod súčasným menom pôsobí od 1.7.1995. Spoločnosť sa zaoberá *projektovaním vodohospodárskych stavieb* – vodovody, kanalizácie, úpravne vody, čistenie komunálnych, priemyselných a ostatných odpadových vôd, sanitárne vybavenie budov, čerpacie stanice pre pitnú vodu, tlakové stanice, akumulácie vôd.....

a *inžinierskou činnosťou* – majetkoprávne vysporiadanie stožiarových miest pre stavbu „Vedenie 2 x 400 kV Lemešany – št. Hranica Poľsko“, pre Slovenské elektrárne a.s.

Významné diela: - Skupinový vodovod Kalša – Slivník – Kuzmice

- Rekonštrukcia vodného hospodárstva ÚSS Šemša
- Obecný vodovod Letanovce
- Areál firmy Pavej – vodné hospodárstvo
- Úprava Slavkovského potoka v Matejovciach

ACOM Košice, s.r.o., Jesenského 25, 040 01 Košice, tel.: 095,6000100

Od založenia v r.1991 sa zaoberá veľkoobchodom a maloobchodom v oblasti výpočtovej techniky, jej príslušenstva a programovým vybavením. Je autorizovaným predajcom značiek COMPAQ, INTEL, NOVELL, MICROSOT, EPSON, XEROX, 3M, 3COM, PANASONIC, IMATION.

Poskytuje: - počítačové zostavy s príslušenstvom a programovým vybavením

- školenia a vypracovávanie projektov
- záručný a pozáručný servis s príchodom technika do 24 hod.
- upgrade a zápožičky techniky
- splátkový predaj

SPRAVBYT s.r.o., Moyzesova 7, Bardejov

Spravbyt s.r.o. obstaráva pre mesto Bardejov činnosti súvisiace s prevádzkou bytového a nebytového majetku nachádzajúceho sa vo vlastníctve mesta Bardejov. Obsahom obstarania činnosti je starostlivosť o zverený hnutel'ný i nehnuteľný majetok, so zabezpečením služieb spojených s bývaním.

Ďalej zabezpečuje: - revízie, montáž a opravu plynových zariadení

- inštalatérske práce – vodárenské, kúrenárske
- klampiarstvo
- montáž meracej a regulačnej techniky
- elektroinštalácie
- výrobu, rozvoz a predaj tepla a teplej úžitkovej vody

GEOMETRA, Pražská 4, Košice, tel.: 095/6438781

Firma pôsobí od roku 1990, pod súčasným menom pôsobí od 20.11.1995.

Predmetom činnosti firmy sú všetky druhy geodetických prác, t.j.:

- *Inžinierska činnosť* – geodetická: vytyčovanie stavieb, porealizačné zameranie stavieb, projektové podklady, sledovanie deformácií priem. zariadení a staveb. objektov, zameranie a výpočet kubatúr...

- *Majetkoprávna činnosť* – vypracovanie technických podkladov pre právne úkony týkajúce sa nehnuteľností: geometrické plány, majetkoprávne podklady pre výstavbu aj rozsiahlych stavieb nadregionálneho významu, registre obnovenej evidencie pozemkov

Významné diela: - majetkoprávne vysporiadanie stožiarových miest pre stavbu “Vedenie .Hranica Poľsko”, pre Slovenské elektrárne a.s.

- geometrický plán na majetkoprávne vysporiadanie a porealizačné zameranie “ČOV Poprad-Matejovce”, pre VVaK.

- registre ZRPS a ROEP pre katastrálne územia: Baňa, Rovné, Dlhoňa, Kurimska, Šarbov, Cernina, Korejovce, Nižný Orlík...

POLNOHOSPODÁRSKE DRUŽSTVO “VINOHRADY” Choňkovce

PD VINOHRADY Choňkovce vykonáva prevažne poľnohospodársku činnosť. Takmer 70 % produkcie rastlinnej výroby realizuje prostredníctvom živočíšnej výroby, kde sa zameriava na chov hovädzieho dobytku.

Stabilné hospodárske výsledky za posledné roky ho zaraďujú medzi popredné poľnohospodárske podniky v rámci regiónu, ale aj SR.

Patrí medzi najväčších zamestnávateľov okresu Sobrance.

MECOM a.s., Humenné

Spoločnosť sa zaoberá spracovaním mäsa a výrobou širokého sortimentu mäsových výrobkov pre Humenné a okolie.

PODVIHORLATSKE PEKARNE a.s., Humenné

Spoločnosť vyrába široký sortiment pekárenských výrobkov.

SLOVAKIA TREND, s.r.o., Michalovská 62, 073 01 Sobrance

Firma SLOVAKIA TREND vznikla dňa 14.5.1992, kedy bola zapísaná do obchodného registra ako spoločnosť s ručením obmedzeným, ktorej hlavným predmetom činnosti je veľkoobchodný predaj hospodárskych potrieb a náradia, zvarovacích materiálov a sprostredkovateľská činnosť.